Ur humoristernas portföljer

I.

En äfventyrlig Lustresa

m. fl. berättelser

af

JOHN JOHNSON

Med illustrationer

af

V. Andrén och V. Gernandt

STOCKHOLM

C. & E. GERNANDTS FÖRLAGS AKTIEBOLAG

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

192/28

-75

En äfventyrlig lustresa

m. fl. berättelser

af

JOHN JOHNSON

Med illustrationer

af

V. ANDRÉN OCH V. GERNANDT

STOCKHOLM
C. & E. GERNANDTS FÖRLAGS AKTIEBOLAG

STOCKHOLM, IDUNS TRYCKERI AKTIEBOLAG, 1894.

INNEHÅLL

En äfventyrlig lustresa .... Sid. 1.
En »herrbeväring» .... » 42.
Eldsvåda med bal .... » 61.
På lustresa till »Södern» med Kapten Punsch » 73.

En äfventyrlig lustresa.

Jag vet inte om ni hört talas om *»farbror P»*, som jag brukar kalla honom, fast nog vet jag, att jag förut berättat en del historier om honom, om en del äfventyr vi haft tillsammans.

Huru som helst, presentationen äro lätt gjord!

Farbror P. är den trefligaste och hyggligaste af alla farbröder i verlden! Han tycker om att emellanåt »lufta på sig litet,» som han kallar det, ehuru jag dock icke tror att han just är lifvad för några luftballongs-färder. Ty han tycker just inte så värst om att ens fara på järnväg, sedan vi tillsammans voro ute för en hel del reseäfventyr, hvilka jag nu ska be att få berätta.

* * *

Jag var vid denna tid inte så värst »gammal och förståndig», ty jag hade nyss slutat skolan och kommit ut i världen för att på egen hand tjena mitt bröd. Men så var farbror så mycket förståndigare!

Ty det fanns knappt någonting som inte han förstod, eller trodde sig förstå.

Detta var nu en af hans lustiga sidor, och kanske till och med hans allra lustigaste sida, ty till följe deraf ansåg farbror det ofantligt lätt att reda sig ur diverse svårigheter, hvilka mindre erfarna karlar än han skulle ha baxnats för.

Vi gjorde en gång en ångbåtstur tillsammans, farbror och jag, hvarken den första eller den sista, men kanske den mest äfventyrliga vi varit ute för.

Vi hade köpt tur- och returbiljett för en liten utflygt inåt Mälaren, men under vägen gingo vi i land vid en mindre tillägsbrygga, från hvilken vi under ett par timmars tid ämnade företaga en liten promenad inåt landet, för att som hastigast bese ett gammalt slott, samt derefter åter medfölja ångaren till Stockholm. Vi hade dock misstagit oss om båtens afgångstid, eller också hade vi fått oriktig uppgift härom, hvilket farbror påstod, alltnog, när vi kommo åter ner till bryggan hade ångaren passerat densamma. Och der stodo vi nu som ett par skeppsbrutna, utan att komma ur fläcken, ty först följande dag vid ungefär samma tid kunde vi vänta ångaren tillbaka, och någon annan sjölägenhet fanns ej att tillgå.

Det var ingen annan råd än att försöka komma hem landvägen, synnerligast som farbror P. nu talade om, att han ovilkorligen måste vara tillbaka i Stockholm samma afton, eller senast under loppet af följande natt. Klockan var mellan 2—3 på eftermiddagen och följaktligen voro minuterna dyrbara.

Jag föreslog, att vi skulle företaga en liten fotvandring hem, då vi möjligen skulle hinna fram i

tillräckligt god tid, men härpå ville farbror ej vara med.

»Tom, min gosse, sade han, vid mina år är man glad att slippa deltaga i tockna der sporttäflingar, som den du nyss föreslagit. Nej *åka* ska vi, och nu gäller det endast att få fatt i en bra skjuts.»

Naturligtvis hade jag ingenting emot förslaget, då jag slapp att betala skjutsen, hvarför jag strax gick in på anbudet.

Men vid slottet fans ingen skjuts att få, det visste vi.

Jag frågade derför farbror, om han visste hvar närmaste gästgifvaregård var belägen, ty jag visste det ej. Jag visste icke ens åt hvilket håll Stockholm låg, så som ångbåten hade kryssat fram, kors och tvärs, i den slingrande farleden.

»Gästgifvaregård», upprepade farbror. »Hvem katten bryr sig om sådana. Det är kanske en hel mil till den närmaste, och så få vi kanske sitta der och vänta på skjuts ett par timmar. Nej, då är det säkrare att vi försöka få fatt i en bra bondskjuts, och billigare blir det också.»

Derpå gåfvo vi oss af för att söka få fatt i en dylik skjuts, och efter en stunds promenad utbrast farbror P. pekande på en mindre landtgård:

»Gosse vi ä' *räddade!*

Jag tyckte visserligen, att utropet lät litet omotiveradt, ty vi hade just inte varit ute för några vidlyftigare farligheter. Men till farbrors många egenheter hörde också den, att icke göra saker och ting *mindre* märkvärdiga än de i sjelfva verket voro.

Vi passerade derefter en »klöfvervall» som far-

bror i stället nödvändigt påstod vara en »timotejvall», men då jag erinrade om, att botanik just var min specialitet, och att jag i skolan haft »A» i i ämnet, utbrast min följeslagare:

»Nåväl, det får vara hvad det vill, jag tvår mina händer i den frågan, sa' Judas Iskariot».

Jag erinrade nu den hyggliga själen om, att det icke var »Judas» som fällt det omnämnda yttrandet, utan att det visst var en herre, som hette »Pilatus».

»Nåja, det händer ju det också», medgaf farbror. »Judas eller Pilatus, det tycker jag kan komma på ett ut. I alla fall var det en af »lärjungarne».

»Är det således farbrors åsigt, att Pilatus, liksom Judas, var en af »lärjungarne,» frågade jag.

»Javisst! Slår det inte in, så har jag orätt», svarade farbror nonchalant. Och derefter tillade han filosofiskt:

»Tom, min gosse, låt gammalt folk, som jag, ha hvilka åsigter vi behaga i dylika fall! Och i alla andra fall också! Ty såvida vi inte bli så gamla som den der »profeten Metusalem» i gamla testamentet, så få vi inte behålla våra åsigter så länge. Och så ska' du tänka på, att du sjelf kanske också blir så gammal som jag en gång. Vetandet är en konst, ser du, men när allt kommer omkring, så är konsten härvidlag den att blott veta *hvad man behöfver veta* och inte ett dugg mer. Jag var en gång på ett husförhör, fortfor farbror, då pastorn frågade en gammal gråhårsman: känner Lars Persson hvem kung Salomo var.

»Nej, sa' då gubben, ja' har aldri' i mi ti' sitt en kung, långt mindre känt nå'n. Och detsamma

har det gjort mig. Men frågar någon mig, hur det går te' att hägna en gärs'gål eller plöja e' rät får med ett par oxar, *de* känner jag!

När vi några minuter derefter kommo fram till gården stego vi på in i hufvudbyggnaden och blefvo välvilligt mottagna af gårdens egare och hans hustru, sedan farbror presenterat oss på följande sätt:

»Om förlåtelse mitt herrskap!»

Det är ödet, som fört oss hit! Vi ä ett par skeppsbrutna från Stockholm, som blifvit »strandsatta» på att komma tillbaka dit sjövägen och som nu, derest vi icke skola gå en säker undergång till mötes, be att mot penningar och goda ord bli skjutsade till vårt hem med det snaraste.»

»Det är omöjligt, genmälde husfadern, men vill herra' så kan jag lite senare skjutsa n'er till station», som inte ligger så värst långt härifrån, derest herra vill nöja sig med att åka efter en häst, jag har — »Alvestamärra» vi kallar'na — och som ännu inte släppt fölungen sin.

Men som det ä' god tid, kanske herra', tills dess skjutsen blir i ordning, ville slå sig ner och språka litet.»

Anbudet var verkligen så frestande, att farbror genast utbrast:

»Mycken tack! Hvad »märren» med fölungen beträffar, så skall det bli mig ett stort nöje att få pröfva det ädla djuret. Ty jag är djurvän! — Men hvad var det för en »station», vi skulle komma till? sporde min reskamrat.»

»Till jernvägsstationen förstås, och vid tiotiden

i qväll ä' herrarne åter välbehållna i Stockholm, svarade gårdsägaren.»

Farbror kliade sig bakom örat och återtog:

»Jaså, ha nu de sakramenskade jernvägarne äfven sträckts ut till dessa fredliga bygder. Hvad är det för en järnväg, som går fram här i närheten,» sporde han.

»Det är »Bergslagsbanan», upplyste vår värd. Och derefter tillade han: »Det är en präktig sak med de här järnvägarna, på hvilka man kan komma fram snart sagdt hvart man vill, både sommar och vinter.»

Men farbror var fortfarande ingen vän af jernvägarne. Och fastän han föresatt sig att aldrig begagna sig af detta slags kommunikationsmedel, så bjöd klokheten honom dock att denna gång frångå sin föresats. Dessförinnan frågade han emellertid mig: om *jag* vore road af jernvägsresan, och då jag naturligtvis härpå afgaf ett jakande svar, så fortfor min reskamrat:

»Nåväl, för *din* skull, min kära gosse, får jag väl för denna gång frångå en af mina principer och följa med dig på tåget.»

Vår hygglige värd bjöd nu på åtskilliga förfriskningar ute på en luftig och sval veranda. Tiden förflöt angenämt, och samtalet rörde sig nästan uteslutande om resor och reseäfventyr. Farbror var naturligtvis den mest bereste i sällskapet, hvilket gaf vår värd anledning att fråga om han äfven varit i Amerika, en fråga som farbror efter någon tvekan fann för godt att besvara med nej. Och han gaf som van-

ligt äfven skäl, hvarför han ej varit i den stora republiken:

»Si Amerika, sa' han, det är ett land som jag inte är vidare förtjust i. De ha *för mycket* utaf allt i det landet. För mycket religioner, för mycket presidenter och för mycket jernvägar. Snart få de också för mycket folk der! Och så är folket alldeles för brutalt; de hänga ju hvarandra på lyktstolpar och i träd, utan dom och ransakning. Det enda, som är bra der så är det »*Niagarat*», för de ska liksom vara lite »poetsi» i de', å det finns annars inte i hela Amerika.»

»Niagarat» skulle jag villa se,» fortfor farbror, »om det är sant som di säger, att det är världens största vattenfall. Ty ska' jag se och njuta af något så ska' det vara af naturens mästerverk! Men hvem vet om inte de förbaskade amerikanarna *sjelfva ha gjort Niagarat!* Det är inte alls omöjligt! Och då är det förstås bara »*humpbugg*» som allt annat i det landet. Och hela »Niagarat» är kanske inte stort större än Norrström hemma i Stockholm», slöt min reskamrat.

Vår värd berättade nu att han hade en son, en riktig vildbasare, i Amerika. Här hemma hade pojken varit alldeles oefterrättlig, inte hade han velat gå i skolan och inte hade han velat arbeta. Ty hans håg stod till det stora landet i vester och dit hade han äfven fått resa. Häromdagen fick jag bref ifrån honom, fortfor fadren, och har han det bara hälften så bra som han säger i brefvet så är jag nöjd. På vägen dit tycks han emellertid ha fått slitit ondt, hvilket nog icke var till skada. Skrifver och stafvar

gör han sämre än jag, fast jag aldrig fått gå i skola, och vill herra' se brefvet så kan jag få höra hvad herra', som studerade karlar, säger om saken, slöt den hederlige landtbon.

Och dermed öfverlämnade han till mig, som han trodde »såg bäst», följande skrifvelse, som han bad mig läsa högt. Och jag läste:

Ömt älskade Fader och Moder!

När jag mot Er vilja gav mig ut på det viland Hafv häller den stora Osjanien så viste jag intet om de stora Markvardiheter som jag där fik upplevfa. Men varen icke förfärade för min del ty vi havfer alla en fader uti himolen som är en jusens Fader ock ser neder på sina Barn om de äro på jorden eller ute på Osjanien. Och derför lemnade jag denna värden och det uslia Sverjet samt gick på i Göteborg och la åf till den nya värden.

Ock i Norskön som är en så stor sjög att den räker mellan Göteborg och Englann kunne jag int få i mig en enda mattbit på resan! Utan trodde att den bleka Döden skulle förlosa min Ande till de saliges boningar som i höjden äro. og int gitte jag så mycket som att spela en Strov på mitt Hannklavert vilket är en tröstelig sak når som järtat uphört att slå så som det med mig jorde unner den svåra skukdomen. Int kunne jag häller smaka så mycket som Ett pris Snuss som jag försökte att lägg in men som jag åtter måst lefverera utt i den kalla havsens jup.

Så komo vi till Engelanns strand och till staden Ull der det var som i ett Babbeljonigen tills vi åter med rallväg la åf te Lefverpål der vi feck äta så

mycke vi orka inna vi åter guvo os utt på Osjanigen. Här vart jag åtter så skuck att min Hand darra ock kan icke beskrifva hur skuck jag var. — — —

Jag har nu tienat på en farm, di kallar't, inne i lannet där jag är såm Inspetor å röker cegar för här i lannet arbetar vi int ty de gör maskjnerna. Var en går träfar en leijon och tigerkator ävfensom Jindinaner men de ä' allihop så tama som hunnar och intet faderliga att träfa ut för. Här är så varmt att vattne kokar i källo men nå't vatten behöver vi int drika ty vi drika Öll og Skampagnevin når vi är törstiga. Gull fins här gått om og jag har nu byt bort mi gamla Silverklåkka med dubla poeten å feck e gulklokka i ställe å 50 dållars imilla. Å iställe för mi gamla mässningssnusdosa ha jag kjöft mig e dosa åf gull mä en silverspegel i låket.

Jag havfer helsan och mår väll vilken samma goda Förmån ävfen önskas eder kjära Fader og Moder. Det påträtografi som mädfölger är af mig och di säger här att jag därpå är liker Prissedänten Limkorn. Nu årkar jag int att skrive mer på mitt gamle modersmål som är Svenskt ty här talar vi bara engelskt. Men en kjär hälsen vil jag skika till Er kjäre Fader och moder från sonen.

— — — — — — — — — — — — — — —

Här slöt det konstiga brefvet med ett ännu konstigare namn.

Derpå förevisades det omtalade porträttet, hvilket jag fann vara presidenten Lincolns konterfej. Enligt vår hygglige värds åsigt befans det äfven ha ett visst tycke med hans käre son.

Farbror deremot tyckte, att det liknade en skomakare i Stockholm som han kände.

Vår skjuts körde nu fram och under många tacksamhetsbetygelser för visad gästfrihet togo vi afsked af vår värd.

II.

Utanför å gårdsplanen stod en reslig allmogeyngling och satte ut magen, hållande ett par tömmar i hand vid hvilka voro fästade ett hängbukigt sto, förspändt ett lätt fyrhjuligt åkdon.

Bredvid stoet stod ett ruggigt föl, hvars pigga ögon och täta klippningar med öronen tycktes förråda något slags inneboende skämtlynne hos det lilla djuret, då modrens allvarliga blick, undet det hon fixerade sitt barn, liksom tycktes säga åt fölungen:

»Efter det nu är så att du får följa med mamma ut och trafva ett slag, så är du så god och håller dig i skinnet, så att jag inte behöfver skämmas för dig.»

I nästa minut hade vi tagit plats i åkdonet, farbror i främre sätet bredvid körsvennen, och jag på baksätet. Och så bar det af.

När vi kommo ut på landsvägen ville farbror köra, hvilket han äfven fick, sedan körsvennen dock dessförinnan erinrat om att »märra va en smula hård i munn', och ibland också lite konstig te' humöret, så att en fick lof att se upp me' henne.»

»Naturligtvis», sa' farbror. Och dermed lugnade han skjutsbonden med att han var gammal hästkarl. Han hade till och med en gång egt en häst (»naturligtvis» tänkte jag) som bara hade ett enda fel och det var att han brukade skygga för hövålmar när han fick sigte på sådana å ena sidan om en väg. Funnos de deremot på ömse sidor om vägen så trafvade hästen på så fort han kunde till dess han kom förbi det farliga stället, hvilket fenomen farbror förklarade så, att när det kloka djuret fick se hövålmar på ömse sidor om en väg, så kunde han inte skygga åt två håll på en gång, hvarför han tvingades att för tillfället motarbeta sin rädsla och helt beskedligt hålla sig på landsvägen istället för i dikena.

Visserligen var kampen äfven »krubbitare», och slog till en början ilsket bakut så fort någon ämnade sig upp i spiltan till honom, men för begge dessa olater viste farbror råd (liksom för allt annat.)

Å krubban lät han göra en så bred öfverkant att hästen ej kunde *gapa* öfver den, och för att vänja djuret af med att slå bakut i spiltan placerade han en säck fylld med halm, hängande i ett tåg från taket, tätt bakom djurets svans. Hvarje gång som farbror ämnade sig upp i spiltan till sin »Bucephalus» så gaf han dessförinnan halmsäcken en puff, så att den sakta dinglade kring hästens bakdel, och ibland äfven helt lätt tangerade denna. »Kampen» blef då ursinnig och började slå bakut af alla krafter. Men för hvarje slag kom halmsäcken igen och slog hästkraken på skinkorna. Och så fortgick det hela till dess farbrors »Brunte» blef så uttröttad att han icke orkade lyfta en fot, då hans husbonde utan fara att bli förvand-

lad till kalopps kunde i all vänlighet lugnt nalkas honom, och tala förstånd med honom, och sen blef han så hygglig att farbror, om han velat, kunnat kittla honom under svansen med ett igelkottskinn utan att kräket låtsades mer om detta än kung Karl Johans bronshäst nere på Slussen skulle ha gjort det.

Det såg verkligen ut som om farbror förstod sig på att köra en häst, ty att börja med gick allt bra Vägen gick alldeles rakt fram mellan höga gärdesgårdar och farbror lät tömmarne släpa ned på vagnens skaklor. Fölet gick sedigt, antingen bredvid sin mamma, eller också bakefter skjutsen, som en hund. Vår skjutskarl hörde till att börja med på farbrors historia om sin häst, men så småningom märkte jag att mannens hufvud slängde hit och dit, som om det varit af bly och suttit på en spiralfjäder.

Plötsligt stannade stoet framför en grind och vid den häftiga knyck, som deraf uppstod, nickade skjutskarlen till så häftigt att han vaknade, hvarefter han så skyndsamt som han förmådde kraflade sig ur åkdonet för att öppna grinden.

Under tiden viftade stoet ifrigt på svansen, synbarligen för att jaga bort några bromsar, som surrade kring dess hufvud, och innan farbror observerade det hade kreaturet fångat in den ena tömmen under sin svans, och syntes ej vilja släppa sitt tag, oaktadt farbror af alla krafter försökte att draga tömmen till sig. Detta hade i stället till resultat att djuret strök baklänges snedt öfver vägen, till dess ena bakhjulet på vagnen åkte ner i ena landsvägsdiket, dit äfven farbror och jag samtidigt gjorde sällskap. Under tiden passade fölungen på att kila sin väg, ensam, genom

den öppna grinden, men lyckligtvis hann skjutskarlen att i rätta ögonblicket fasttaga och hejda modren just då hon ämnade att utan oss följa sin afkomling.

När vi åter väl kommit på fötter och satt oss upp i åkdonet, utbrast min reskamrat och pekade på stoet: »Hvad är det der för ett sakramenskadt ök, som inte står stilla när det kan få hvila sig?»

Skjutsbonden, som nu återtagit tömmarne, som han aldrig bort släppa ifrån sig, åtminstone åt farbror, hvilken då han gick i körskola ingenting syntes ha lärt, men heller ingenting glömt» — log med hela ansiktet, hvarpå han svarade:

»Ja nämnde ju för herra' att märra är så der lite konstig och ifversint ibland når ho har fölungen, sin, med sig. Men apperpå om de, hvart tog nu den »rackareungen» vägen?»

Han manade på vår dragare och några minuter derefter hade vi åter hunnit upp hästynglet, hvilket nu tycktes vara vid ett så briljant humör, som om det inte riktigt befunnit sig vid »sunda vätskor». Ty ena stunden slog kräket bakut långa stycken af vägen, som om det tänkt öfva sig i att gå på frambenen, och andra stunden piruetterade det framför sin hulda moder, som om det varit på bal och figurerat i fransäs med henne.

Deremellan sprang fölungen kors och tvärs mellan dikesrenarne och till sist sackade han af efter skjutsen då mamman genast gaf upp ett oroligt gnäggande, som om hon frågat:

»*Hva—har—ä—häst—du?*»

Hvarpå hennes odygdiga afkomma genast med gällaste diskant gaf till svar:

»*H—ä—ä—r!*»

Ett, tu, tre var vildbasaren åter framme bredvid oss och tycktes liksom vilja drifva lite nojs med min reskamrat, hvilken han oupphörligt nafsade i armen, till dess farbror blef otålig och gaf hästslyngeln ett kraftigt nyp med piskan. I vildaste galopp sprängde nu den okynniga fålen åstad landsvägen utefter, utan att lyssna hvarken till körsvennens rop eller sin mammas ängsliga gnäggningar.

Resultatet häraf vardt att äfven vi måste öka farten för att hinna med det vanartiga kräket, så att vi icke förlorade det ur sigte.

Det blef en vild kapplöpning i hvilken fölungen dock tog priset, ty efter en qvarts timmes hetsjagt förlorade vi, vid en krökning af vägen, flyktingen ur sigte.

Vår körsven blef nu orolig, tvärstannade plötsligt, ref sig bakom örat och sade:

»Herra' får vara goa å osägta så mycket, men si nu får jag allt spänna ifrå märra på e stunn och försöka ri'a fast fölunga-aset!

Och dermed lösgjorde han verkligen vår dragare från åkdonet.

Farbror protesterade visserligen, men ingenting hjelpte.

»Jag ä' snart tebaks igen, det ska inte sinka länge», var skjutsbondens enda svar, hvarpå han kastade sig grensle öfver stoet och skumpade i väg, sedan han smackat några gånger och med klackjernen på sina stöflar sökt att efter bästa förmåga sporra sin »gångare» till så hastigt lopp som möjligt.

Och der sutto vi nu midt på landsvägen utan att komma ur fläcken, ehuru tiden började bli dyrbar.

Efter lång väntan fingo vi äntligen syn på fölungen, som nu kom galopperande rakt emot oss!

Skyndsamt steg jag nu ur vagnen och vred den

tvärs öfver vägen, så att endast en smal passage blef qvar.

Farbror förstod meningen, ty äfven han hoppade ur åkdonet och stälde sig beslutsamt vid min sida.

Ögonblicket derpå var fölungen oss inpå lifvet och knuffade genast farbror i diket under det jag slog mina armar om rymmarens hals för att hejda och

fasttaga honom. Men detta lyckades ej i första taget, hvarför jag derefter försökte att sätta krokben för fålen. Resultatet häraf vardt bättre, ty efter ett par sekunder rullade fölungen och jag med benen i vädret omkring på landsvägen.

Olyckligtvis förlorade jag i detsamma mitt tag, hvarpå fölet slet sig lös ur min omfamning, reste sig åter, snabbare än jag, gjorde derpå ett par krumelurer i luften med bakskankorna, hvilka synbarligen voro ämnade att så kraftigt som möjligt tangera min bakdel, hvarefter fyrfotalymmeln åter tog till fötter utefter landsvägen.

Snart hörde jag hästhofvar bakom mig och när jag såg mig tillbaka, kom skjutsbonden åter skumpande förbi i skarpaste traf. Att hejda honom var omöjligt, ty i förbifarten skrek han blott: »Nu ska' jag snart få fatt på den »jäsiken.»

Farbror, som under tiden kommit fram till mig, var nu icke vid så godt humör som förut.

»Kom och låt oss gå i förväg, ty här kunna vi icke dröja längre om vi skola hinna med det fördömda tåget. Skjutsen är betald, och vi kunna inte ha så särdeles långt fram till stationen. Derpå satte vi oss i marsch! Under vägen förklarade farbror, att derest tiden ej varit så knapp så skulle det ha varit en smal sak för honom att medelst en »lasso», gjord af tömmarne, fånga fölungen, hvilken nu tagit sin tillflykt in i en beteshage, der han på nytt tumlade om, under det vår körsven, nu ledande stoet vid betslet, jägtade omkring bland stenrösen och snår för att få gynnaren fast.

När vi gått ett stycke, började jernvägsstationen

att bli synlig, ej så synnerligen långt ifrån oss. Vägen dit gick dock i en stor krok, och då vi ännu icke hörde af vår skjutskarl, föreslog farbror att vi skulle ta en genväg öfver åkerfälten framför oss, för att fortare hinna vårt mål! Som jag ingenting hade emot detta förslag, klättrade vi först öfver en gärdesgård och följde derefter ett större afloppsdike i riktning mot den punkt, dit vi ämnade oss.

I rask takt marscherade vi framåt! Fältet var, så långt ögat nådde, bevuxet med vajande hög säd. Vid ändpunkten på det första diket följde vi ett annat tvärdike ett stycke till dess ett nytt långdike började, hvilket gick i en stor bugt, så att vi syntes aflägsna oss ur vår en gång inslagna kurs. Och här växte säden så hög, att vi icke kunde se en fot ifrån oss, annat an i sjelfva diket.

Farbror svettades och pustade, och derpå var ej att undra, ty det hela bar pregeln af en slags kapplöpning med hinder; emellanåt måste vi plötsligt göra halt framför en rankig gärdesgård, hvarefter en täflan uppstod, hur man fortast skulle komma öfver hindret. I denna täflan började farbror snart, naturligt nog, att draga det kortaste strået, utrustad som han var med alldeles för korta och styfva ben för »sporten».

Ena gången blef han lugnt sittande grensle öfver en gärdesgård, ihärdigt sporrande dess sidor för att hålla balansen uppe till dess jag hann fram för att hjelpa ned honom. Och en annan gång befanns han hängande som en kyrkengel, fritt sväfvande i luften, på en grof gärdesgårdsstör, som under den gamles klättringsförsök råkat förirra sig mellan hans öfver-

och underrock ett godt stycke upp åt ryggen. Till omvexling med klättringssporten öfver gärdesgårdarne nödgades vi litet emellan att under marschen ta sats och hoppa öfver allehanda diken och afloppsgrafvar och äfven för denna slags sport lämpade sig min reskamrats naturell icke riktigt bra. Ibland måste jag, sedan gubben med förtviflans kraft gjort ett vågadt hopp, fiska upp honom på botten af diket, eller också befans han efter språnget liggande på magen någonannanstädes, dit han ej beräknat komma.

Det värsta af allt var dock, att vi snart nog insågo, att vi gått vilse i denna labyrint, och att det kanske kunde bli krångligt nog för oss att åter hitta ut ur densamma. Och så började farbror snart att ge tapt. Ty sedan vi oupphörligt marscherat framåt i öfver en timmes tid, sjönk han uttröttad ned på en dikesren och sade, drypande af svett, som en ångskåpsbadgäst, samt flämtande som ett godstågslokomotiv:

»Tom, min gosse, här är det jemt slut med mig! Jag orkar inte ta ett steg längre, åtminstone inte förr än jag fått hvila upp mig litet. Försök derför under tiden att ta reda på, huru långt vi kunna ha qvar till stationen.

Jag höjde mig på tåspetsarne för att söka få en öfverblick af åkerfältet, men den höga säden räckte mig långt öfver hufvudet. Derpå klättrade jag upp på en gärdesgård, som vi nyss passerat, och sökte från denna, den mest upphöjda punkt på hela fältet, att få reda på, hvad vi önskade veta. Men rundt omkring närmast mig såg jag endast vajande sädesax, som skymde utsigten åt alla håll. Jag försökte nu att lägga ännu några flera gärdselstänger på den hög-

sta punkt jag kunde upptäcka å gärdesgården, men resultatet blef detsamma som förut.

Jag gick nu tillbaka till min följeslagare, som oroligt afbidade, hvad jag skulle ha att förkunna.

»Nå, hur aflopp expeditionen?» frågade han och reste åter på sig.

»Illa, farbror, det ser verkligen ut som om vi inte skulle hinna med tåget ifall vi ej skynda oss!»

I detsamma ljöd en ånghvissla, som det tycktes ej så långt bort.

»Låt oss skynda», utbrast jag ifrigt, »nu körde det tåget, som vi skola med, in på stationen, der det kanske blir stående några minuter, och under tiden kanske vi hinna fram!»

Så fort vi förmådde rusade vi i väg, rakt fram åt det håll, hvarifrån ljudet hördes, genom den tjocka säden, som liknade en urskog. Efter några minuters ansträngningar att komma framåt insågo vi begge omöjligheten af att i tillräckligt god tid nå vårt mål, och i detsamma blåste åter ånghvisslan. Det var signalen till afgång från stationen. Ögonblicket derpå hörde vi dofva stönanden från lokomotivet, hvarpå en tjock stenkolsrök lägrade sig öfver sädesfältet.

Farbrors eljest så glada anlete fick nu ett uttryck af verklig förtviflan och i dyster ton utbrast han:

»*Vi äro förlorade*, min gosse! Det förbaskade tåget har gått, och här stå vi utan att komma ur fläcken, alldeles som för några timmar se'n, när den förbaskade ångbåten gick ifrån oss! Men hvad hade vi också i denna förfärliga »lapyrint» att göra! Det var visserligen min idé, men nu gäller det att vi så

fort som möjligt försöka att komma ut ur eländet», fortfor farbror.

Detta var emellertid lättare sagdt än gjordt, ty hvar finna Ariadnetråden?

Efter några ögonblicks fundering hade jag dock min plan klar.

»Låt oss gå på rakt fram genom säden i den riktning vi slagit in på. Då kunna vi någorlunda, genom de spår vi lemna efter oss, kontrollera, att vi icke gå framåt kors och tvärs, som vi antagligen gjort förut», svarade jag.

Och nu klarnade ändtligen farbrors ansigte åter.

»Du har rätt», sade han, »det är en idé, som jag icke har tänkt på, men som jag nog skulle ha funnit, om du icke varit med!»

Den hederlige, gamle farbror Pihlqvist, alltid sig lik i mot- och medgång! *Han* skulle ha funnit idén, sa' han!

Efter ungefär fem minuters marsch stodo vi åter på landsvägen — precis på samma punkt, der vi senast befunno oss.

Men det förargligaste var, att äfven vår skjutsbonde samtidigt befann sig der, i sällskap med märren och fölungen, hvilken nu tjudrats efter åkdonet.

Han berättade, att han sökt åka fatt oss ända till jernvägsstationen, dit han anländt tio minuter före tågets afgång.

III.

Skjutsbonden frågade nu, om vi ej ånyo ville göra honom sällskap hem, då intet mer tåg var att vänta den dagen. Men härpå ville farbror ej gå in.

»Ha vi nu väl kommit hit till denna fördömda jernvägsstation, så stanna vi här! Och om det också ska' kosta mig *lifvet*, så måste vi med nästa tåg!» förklarade han.

Derpå satte vi oss åter i marsch landsvägen utefter. Och utan vidare äfventyr uppnådde vi en stund senare jernvägsstationen, som var belägen midt på slätten. På något afstånd förmärktes några små torparkojor, de enda menniskoboningar i närheten. De stora sädesfälten rundt omkring tillhörde en större egendom, belägen ungefär en half mil längre bort utmed banan. Detta hade vi fått reda på af skjutsbonden, innan han lemnade oss.

På stationen var allt öde och tomt! Expedition och biljettluckor voro stängda. Sent omsider anlände en karl, hvilken, att döma af den uniform han bar, måste vara stationsinspektoren, och på vår fråga när nästa tåg afgick, svarade han kärft:

»10 och 15 i morgon förmiddag!»

Derpå erhöllo vi uppmaning att aflägsna oss, ty stationen var nu stängd för dagen.

Farbror berättade i korthet våra äfventyr (naturligtvis vederbörligt färglagda) och anhöll om gästfrihet för oss begge öfver natten.

»Det är omöjligt», ljöd det kärfva svaret, »*jag* har

inte plats åt herrarne och i väntsalarne får ingen vistas under natten.»

Farbror frågade nu, om det inte fans någon gästgifvaregård i närheten, och härpå svarades, att det var ungefär en mil till närmaste sådan.

Dermed sköt den ovänlige tjenstemannen ut oss genom dörren och reglade densamma.

Situationen var för tillfället mer ledsam än någonsin, och min reskamrat försummade ej heller att framställa den i så mörka färger som möjligt.

»Tom, min gosse», började han som vanligt, »ä'ke de' här egendomligt? Det är så att man vet inte, om man ska' skratta eller gråta åt'et! Här stå vi nu utan tak öfver hufvudet och utan proviant. Robinson på sin ö kunde inte ha det värre. Hvad är att göra? Skola vi, liksom han, uppsöka en *grotta* att hvila i och en *get* att mjölka?»

Jag svarade, att detta nog skulle falla sig lite svårt för oss, ty så långt blicken nådde kunde jag ej upptäcka hvarken det ena eller det andra. Deremot föreslog jag, att vi skulle ge oss i väg till ett af de närbelägna torpen för att der försöka få hvad vi behöfde.

»Det har jag nog tänkt på», svarade farbror (han tänkte då på allt), men jag fruktar att det går oss der som här. I alla fall kunna vi ju göra ett försök att anlita deras gästfrihet. Och derpå gåfvo vi oss åter ut på vandring. Efter en stund stodo vi framför det närmaste torpet, en gammaldags stuga af timmer med halmtak, liknande en dvergaboning, i hvilken vi ej kunde träda in utan att ödmjukt kröka ryggen.

Men dvergarnes hemvist är ju bland bergen, under

det denna boning på alla sidor omslöts af den stora, bördiga herregårdsslätten, hvilken liknade ett mindre haf, å hvilket der och hvar ett skogbevuxet skär stack upp och tecknade sin silhouett mot den vackra aftonhimmeln, som var bjert belyst af den nedgående, bländande sommarsolen. Slätten omgafs åt alla håll af en nästan cirkelrund mörk vägg af skogsmark.

En man med ett visset ansigtsuttryck, skarpt markeradt af djupa fåror i alla riktningar, vittnande om ålderdom och försakelse, kom oss till mötes samt mottog oss med mycken vänlighet. Och efter en stunds parlamentering, sedan vi åter berättat våra öden och äfventyr under dagens lopp, samt anhållit om gästfrihet öfver natten, bjöd han oss stiga in, under det han sade:

»Ä' de' så att herra' kunna hålla tillgoa me't som vi har'et, så hjertligt välkomna! Mat ha vi gu'skelof, sådan den ä', å hva' liggplats beträffar, så blir det väl allti' nå'n rå', ifall herra' vill ligga när gumma mi' och mej i stuga'.

Det var ingen annan råd!

Stugan var rätt stor, med kalkrappade väggar. Det låga taket hvilade på grofva, i fyrkant bilade bjelkar, hvilka liksom takbräderna voro svarta af ålder och sot.

Möbleringen var tarflig och alltigenom unik.

I ena hörnet stod ett gammalt rankigt skåp, grant siradt med de underligaste »rosor och blader». Bredvid skåpet stod en stor kista, äfven den målad i bjerta färger. Derpå följde en träsoffa, i hvilken farbror och jag skulle residera öfver natten, och midt emot denna en väldig säng, husbondfolkets hvilostad. Vid

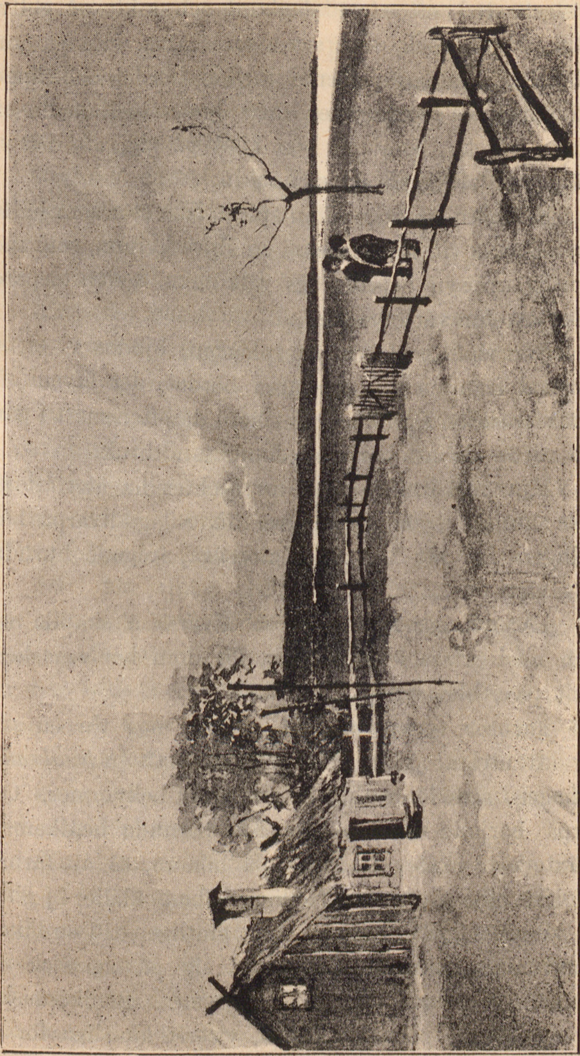

fönstret stod ett stort slagbord och midt på golfvet en nött spinnrock, lika svart som taket. En gammal dalkarlsklocka var placerad mellan bordet och sängen och knäppte regelbundet med långa mellanrum sitt »tick» »tack», som om hon känt på sig, att det var qväll och hållit på att somna in.

Ett hörn upptogs af en spisel, lika stor som halfva stugan, och vid spiseln stod en äldre kvinna, som med fryntlig uppsyn helsade oss välkomna, sedan torparen redogjort för vårt ärende.

När vi fått af oss ytterplaggen, bjödos vi att slå oss ned framme vid det stora bordet, der äfven »far i huset» satte sig. Samtalet kom derefter snart i gång och rörde sig att börja med om landtbruk.

Min reskamrat, som nu tycktes ha återfått sitt goda humör, bjöd på cigarrer öfver lag, hvarpå han, tydligen för att ha något att säga, frågade hurudan årsväxten var.

»Å, det går fäll an, höst- å vårsä' ä' skaplia nog, men med ärtera ä' de' värre, för dom har »masken» varit på», blef svaret.

Farbror tyckte nu, att »mask» nog var en svår sak att utrota! Han hade en gång haft en *benikemask* i magen, som förorsakat honom stora bekymmer. Och derpå började han berätta hur nämnda benikemask »växte och växte» i magen på honom, så att farbror till sist blef så fet och frodig, att hans kläder ej gingo att knäppa igen. Då gick han slutligen till en läkare bland sina bekanta, som sade sig på elektrisk väg kunna ge plågoanden dödsknäppen. Benikamaskar äro nämligen, påstod doktorn, ytterst känsliga för en elektrisk ström, som ledes genom deras kropp, och

för att åstadkomma detta, behöfs endast att samtidigt leda nämnda ström genom patienten. Under tiden afbrytes den elektriska strömmen oupphörligt, och vid de stötar, som nu uppstå, sönderplockas benikemasken bit för bit i småsmulor.

Farbror påstod, att han genomgått kuren, och att den lyckats fullständigt, ty efter en kort tid magrade han åter hastigt, Och »masken» hade han sedan dess ej känt af.

Torparen berättade nu, att hans granne en gång fått en »orm» i sig, då han under en slåtter hvilade middag i en höstack. Mannen hade då, äfven han, gått till en doktor, men denne hade endast skrattat åt patienten och sagt, att det var omöjligt, att en orm kunde krypa in i en menniska. Den sjuke gick nu till en »klok gubbe», som bad honom komma igen till sig några da'r senare.

När den sjuke efter några dagars förlopp kom åter till »den kloke», bad denne honom lägga sig och ta en middagslur, hvilket patienten äfven gjorde. Och när han sedermera väcktes af »medicinmannen», stod denne vid hans hufvudgärd, hållande en lång, död orm i handen, hvilken han sade sig hafva förlossat den sjuke från. Och efter den betan blef denne lika frisk och kry som förut.

Mor i huset dukade nu fram qvällsvarden, bestående af ett stort fat kokhet välling, samt sill och bröd. Anrättningen, som midt i sommarhettan inte såg särdeles frestande ut, framsattes utan vidare midt på det stora bordet, hvarpå framför min reskamrat och mig lades en träsked, med hvilken vi skulle äta — direkt ur fatet, tillsammans med husfadren, hvilken,

sedan han med sammanknäppta händer läst tyst till bords, reste sig och tog sin sked, som var instucken under en af takbjelkarne rakt öfver hans hufvud. Farbror reqvirerade nu ett par tallrikar, men sådana funnos ej. I dess ställe kom mor i huset fram med ett par lerskålar, i hvilka farbror och jag serverade oss hvar sin portion af den sjudheta vällingen, hvilken vi sedermera buro ut på gårdsplanen för att svalna.

Min reskamrat frågade derefter, om det icke fans ägg och smör att få, men härpå svarade värdinnan, att hon samma dag skickat sitt lilla äggförråd till Vesterås, och att enda kon för närvarande stod i »sin», så att »mjölketåren» för dagen knappt räckt till vällingen.

Det var således ingen annan råd än att gripa sig an med den salta sillen och brödet, under det vällingen svalnade.

Men då inföll gumman triumferande:

»Nu syns det, som jag alltid har sagt, att herrskapsfolk inte förstår sig på hvad som är »*rart*». Sitt nu inte och ät bara sill och brö' och låt vällingen kallna.»

Derpå sprang hon ut ur stugan och kom åter in med våra vällingbunkar, hvarpå hon fryntligt tillade:

»Sill och brö' är fattigmans mat, men får en välling te', så är det kalasmat! Var nu go'a och ät alltihop på en gång, annars smakar det int' nå't!

Farbror och jag följde uppmaningen, med det resultat att vi begge efter en stund förnyade bekantskapen med det stora vällingfatet, hvilket vår värd nu skjutit ifrån sig sedan han till hälften tömt det.

Sedan han derefter diskat sin sked genom att omsorgsfullt slicka den på alla sidor, torkade han slutligen med ett par raska drag af den mot sina benkläder, hvarefter han åter stack den upp på sin plats under takbjelken ofvan sitt hufvud.

Det var nu tid att gå till sängs, men dessförinnan tog min reskamrat och jag oss en liten promenad oaktadt vi, tillfölje af dagens många strapatser och äfventyr voro ganska sömniga.

När vi kommo åter in i stugan hade husbondfolket redan krupit till kojs i den stora familjesängen. Åt farbror och mig var äfven bäddad gemensam hviloplats i träsoffan, hvilken dock var så smal att vi nödgades ligga skaffötteS, en för oss begge ny »tillvarelseform» med hvilken vi att börja med hade svårt att förlika oss.

Inne i stugan var qväfvande hett, och då intet fönster gick att öppna, enär de alla voro omsorgsfullt tillspikade, lemnade vi i stället dörrarna öppna. Täcke fans ej i vår bädd, men i dess ställe en tjock fårskinnsfäll, hvilken vi dock snart förpassade bredvid oss på golfvet.

Min reskamrat snarkade redan efter en kort stund, men jag kunde omöjligt somna. Ty dels kittlade farbrors fötter mig oupphörligt i ryggen och dels var värmen i bädden nästan outhärdlig. Slutligen slumrade jag dock in, men väcktes kort derpå af att mor i huset stod bredvid mig och omsorgsfullt höljde in både mig och farbror i fårskinnsfällen. Denna vänlighet upprepades sedermera, oaktadt mina protester, minst ett halftjog gånger under förnattens lopp. Till sist förlorade jag tålamodet, tog fällen på armen och vand-

rade, som jag gick och stod, ut i det fria för att derstädes uppsöka ett svalare och mindre trångt hviioläger. Efter en stunds rekognoscering påträffade jag en foderlada med något hö och halm i, och här redde jag mig en utmärkt bädd med tillhjälp af fällen. Snart var jag djupt insomnad, och hur länge jag denna gång fick sofva vet jag ej. Elaka drömmar störde dock min ro. Ibland tyckte jag att jag rullade utför höga berg, ibland att jag gått vilse i en stor urskog o. s. v.

Till sist tyckte jag att jag kämpade med ett vilddjur som höll på att äta upp mig bit för bit. Skälfvande af ångest vaknade jag slutligen och en ny rysning genomilade mina lemmar. Ty jag kände tydligen att något var i olag med min ena stortå. Instinktmessigt drog jag benet åt mig, men min ena fot satt fast som i ett skrufstäd, och till min obeskrifliga fasa förnam jag att någon liksom höll på att suga på min stackars tå. Som det var mörkt i ladan kunde jag ingenting se, men genom en vridning på foten upphörde för en stund den obehagliga känslan af sugningen på tån. Istället kände jag nu först något vått och kallt kittla mig under ena fotsulan, hvarefter jag tydligen kände en klibbig varm tunga slicka mig under foten der jag är ytterst kittlig.

Jag vred mig i krampryckningar, skrattande som en vanvettig, under det jag i sjelfva verket borde ha gråtit af förtviflan, och ansträngde mig af alla krafter för att få foten lös ur skrufstädet, Slutligen lyckades äfven detta och jag var räddad. När jag hunnit sansa mig och lyckats öppna dörren till ladan, så att det blef ljust derinne, såg jag, att jag under sömnen gli-

dit ner i höet från den plats der jag först lagt mig, och kommit ner vid en foderhäck genom hvilken jag ränt ena foten, så att den fastnat mellan spjelorna på häcken. Och på andra sidan häcken var ett bås i hvilken en kalf stod tjudrad! Nu förstod jag äntligen, att det måste varit kalfven, som sugit på min stortå och slickat mig under foten, tilldess jag slutligen lyckades att frigöra mig ur den obehagliga situationen.

När jag åter kom ut i det fria hade solen redan gått upp, och det var mig nu omöjligt att sofva längre. Jag smög mig derför in i stugan och klädde mig hastigt. De gamla sofvo ännu, eller låtsades sofva, och hvad min reskamrat beträffade, så drog han ännu värre timmerstockar än föregående qväll.

När jag åter kom ut gick en ståtlig tupp och ett par yrvakna höns promenerande omkring på gårdsplanen. Då de fingo syn på mig kommo de springande emot mig och jag förstod nu, att de ville ha något till lifs, hvarför jag åter gick in i stugan för att skaffa kräken något att äta.

Tuppen följde mig hack i häl, och inkommen i stugan flög han upp på soffkarmen, midt öfver min sofvande reskamrats hufvud, och gol ett gält *kukeliku!* vid hvilket icke allenast husfolket utan äfven farbror P. vaknade.

»Morsan» sprang genast upp från sitt nattläger och jagade ut fridstöraren, under det hon skrek:

»Annackade tuppkräk, vet du inte skam att på det viset komma in och väcka folk i dess dö'a sömn. Packa dig strax ut på backen igen, annars ska jag ge dig!»

Och hals öfver hufvud flög tuppen, mottagen af ett vildt kackel från hönorna, som blott vågat sig in i förstugan, åter ut på gården.

Farbror P. satt kapprak i sängen och gnuggade sig i ögonen tilldess jag gick fram till honom och helsade »god morgon!»

»Go' måron, min gosse, är du redan uppe och klädd», sade han gäspande. Och derefter tillade han »Hva' var det för ett sakramenskadt »kakalorum» jag nyss hörde. Jag tyckte det lät alldeles, som om tåget gått ifrån oss nu igen!»

Jag lugnade min reskamrat med, att vi hade god tid på oss för att åter hinna ned till stationen, ty klockan var ännu blott fyra på morgonen.

Farbror kände sig dock så orolig, att han liksom husbondfolket, nu steg upp ur »bäddens mjuka ide.»

IV.

Klockan 10.15 f. m. skulle det första tåget för dagen afgå, hade stationsinspektoren sagt, och redan klockan 8 sutto vi i stationshusets ena väntsal — och väntade.

Oaktadt den tidiga timman kände sig farbror P. ju längre det led, alltmera orolig. Ena stunden oroades han öfver att något missöde händt tåget, så att det ej skulle ankomma på bestämd tid, och andra stunden öfver att han ännu ej lyckats få köpa billjetter,

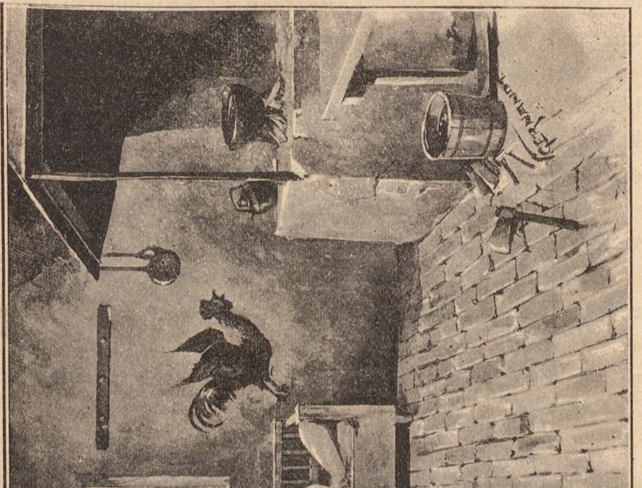

Och deremellan förvånades och oroades han öfver, att inga flera resande än vi begge syntes till! Och ej häller sågs en skymt, hvarken af stationsinspektoren eller någon af banbetjeningen.

Jag skyllade naturligtvis på, att vi varit allt för tidiga af oss, men detta tycktes ej lugna min reskamrat så värst mycket. Ty efterhand ökades hans oro mer och mer!

Vid niotiden hade han icke ro att ens sitta, utan vankade omkring, fram och åter, i allt hastigare takt.

»Tom, min gosse, det är en aning, som säger mig att vi icke komma med detta tåget häller!» Och derpå ställde han sig på lur vid billjettluckan, med plånboken i hand, för att så fort som möjligt skaffa oss billjetter.

Då det visade sig vara omöjligt att få den gamle att sitta i väntsalen erbjöd jag mig att tura om med honom i att stå på vakt vid luckan, men han var obeveklig. Ty hade jag fått min vilja fram skulle jag åtminstone ha skaffat mig en stol från väntsalen att sitta på under det jag väntade.

Emellertid erbjöd jag stolen åt min reskamrat och lyckades verkligen förmå honom att sitta ner på densamma.

Och så, precis fem minuter före tågets afgång, öppnades äntligen luckan, sedan farbror P. upprepade gånger bultat på densamma, som om han velat allarmera att elden var lös!

Stationsinspektorens ansigte blef nu synligt, och i vresig ton frågade han:

»Hva' ä' de om?»

»Jo, se saken är den», började farbror, »att jag

och min unge vän här skulle vilja ha oss två billjetter med tåget.»

»Hvarthän?» frågade tjenstemannen i samma älskvärda ton som förut.

»Till Stockholm, naturligtvis! Vi sa' ju i går, att vi voro Stockholmare.»

»Hvilken klass?» ljöd det åter från billjettförsäljaren.

Nu tycktes farbror förlora tålamodet, ty i nervös ton utbrast han.

»Hvilken klass frågar herrn. Det borde herrn väl veta bäst sjelf, ty det är första gången, som jag åker på jernväg.»

»Hvilken klass?» frågar jag, ljöd det åter från billjettförsäljaren. »Första, andra eller tredje, det är herrns sak att bestämma.»

»Jaså, tillåts det verkligen *mig* att bestämma den saken! Det skulle man knappt ha trott, ty här tycks min herre vara den enda bestämmande», inföll min reskamrat en smula spydigt. Och derefter tillade han med så imponerande ton som han mäktade: »*Första klass* — naturligtvis!!!»

Min reskamrat fick de begärda biljetterna, hvarpå stationsinspektorn godhetsfullt upplyste om hvad de kostade.

I detsamma hördes en gäll hvissling utifrån banan, hvarvid farbror spratt till och började surra rundt omkring, så att han säkert skulle ha rusat ifrån några kronor som biljettförsäljaren lemnade tillbaka i vexel, derest icke jag tillvaratagit pengarne.

I nästa ögonblick körde tåget in på stationen och hann knappast att stanna förrän farbror själf öpp-

nat en kupédörr, hvilken händelsevis tillhörde en första klassens vagn, och ifrigt tillsporde mig att skyndsamt taga plats bredvid sig

När jag kom in i vagnen funnos i densamma inga flere passagerare än vi, så att vi tycktes ha godt svängrum derinne. Jag bad alltså min reskamrat att lugna sig, men detta tycktes ej vara så lätt, ty i full extas utbrast han oupphörligt:

»Med kom' vi i alla fall, med kom vi!»

I detsamma kom äfven konduktören in till oss och bad att få se biljetterna.

Min reskamrat stirrade förvånad på karlen, hvarefter han sade:

»Biljetterna! Jag har ju köpt biljetter!»

»Ja, det betviflar jag inte, men jag måste se dem innan vi gå.»

Farbror P. rodnade som en skolgosse, och så började han »muddra» i alla sina fickor, först temligen lugnt, men sedan, då han ej strax fann hvad han sökte, allt häftigare och häftigare.

»Biljetterna, ja, hm, hvar tusan gjorde jag af biljetterna! Inte är' de här, och inte här, och inte här!» fortfor han ifrigt och vände ut och in på sina fickor.

När han hållit på härmed ett par minuter under stegrad oro, slog konduktören igen kupedörren om oss, i det han sade:

»Jag kommer igen sedan, var god och sök reda på dem till dess, annars får herrarne lösa nya!»

Ögonblicket derpå ljöd inspektorens pipa och derefter ånghvisslan från lokomotivet, hvarefter tåget med några häftiga knyckar började röra på sig.

Jag kände mig tämligen lugn, ty jag viste ju att min reskamrat både köpt och betalt biljetter för oss begge, men farbror snurrade blott omkring, fortfarande vändande ut och in på alla sina fickor, under det han med uttryck af den största förtviflan mumlade:

»De satans biljetterna, hvar kan jag ha gjort af dem.»

Han såg igenom sin plånbok och derefter sin börs. Derpå öppnade han boetten på sitt ur, tittade efter mellan svettremmen i sin hatt, trefvade med utspärrade fingrar öfver bröst och mage och bad mig samtidigt känna efter »om ingenting fanns på ryggen», som han uttryckte sig. Men allt sökande syntes vara förgäfves, och till sist sjönk den gamle ned i en af kupéns fåtöljer och suckade:

»Måtte tusan ta allt hvad jernvägar heter! Det är hvad jag alltid har sagt. Nu blir det förstås ingen annan råd än att köpa nya biljetter. Men med kom' vi i alla fall, det är hufvudsaken», tillade han, liksom tröstande sig sjelf öfver sitt missöde.

Men ögonblicket derpå var han åter på fötter.

»Tom, min gosse,» sade han. »Biljetterna måste finnas! Hjelp mig blott att söka! Se här är öfverrocken!» fortfor han kastade till mig plagget.

Jag undersökte detsamma med största lugn, men bäst jag höll på dermed tog farbror af sig underrocken och kastade den till mig, under det han ifrigt uppmanade mig att noga genomsöka äfven detta plagg.

Och innan jag hann göra en enda invändning hade den gamle redan tagit af sig väst och panta-

longer, hvilka sistnämnda han vände ut och in, ristande dem af alla krafter öfver mattan i kupén. Han såg på mig hvad jag ämnade säga öfver hans ogenerade sätt att ordna sin resdrägt, men afbröt mig hastigt med följande förklaring öfver sitt underliga beteende.

»Tom, min gosse,» sade han. »Här finns ju inte en kristen själ i kupén mer än vi — och jag måste ha rätt på biljetterna! Jag har säkert i distraktion stuckit dem innanför mitt skjortveck istället för i någon af fickorna.

»Mycket trefligt gömställe,» tänkte jag, anande hvad som vidare komma skulle. Och mina aningar slogo nästan ögonblickligen in, ty i ett nu stod farbror inför mig i — paradisdrägt.

Just då fick jag äntligen fatt på det så länge eftersökta, i en mindre ficka i ett af klädesplaggen.

Och samtidigt ljöd åter ånghvisslan.

Farbror slöt mig jublande i sin famn och utbrast triumferande:

»Med var' de ändå! Jag visste väl, jag, att jag inte var en sådan der slarf, som inte vet hvar jag gör af saker och ting!»

(Och det skulle han säga!) — — — —

På stationen stod ett annat tåg på ett mötesspår!

Jag hann knappt räcka min reskamrat hans dagskjorta förrän konduktören åter kom in till oss. Och sedan han kastat en förvånad blick på farbror P., som nu ånyo såg strålande förtjust ut, frågade han:

»Ha herrarna funnit biljetterna ännu?

»Jo, var så säker, här ä' de!» utbrast farbror segerstolt och räckte mannen det begärda.

V. GERNANDT. 94.

»För tusan!» utbrast konduktören, sedan han kastat en blick på de kort, som min reskamrat lemnat, de här biljetterna gälla ju till *Stockholm* och det här tåget går till *Örebro!* Stockholmståget står dock lyckligtvis här utanför på mötesspåret, men går ögonblickligt. Om herrarne derför ska' med det så skynda sig!»

Dermed räckte han åter biljetterna till min reskamrat, hvilken i detsamma tappade sina underkläder, som han höll i handen, och i stället höljde sin öfverrock om magen, hvarefter han med en af sina stöflar i högsta hugg rusade ut på platformen och skrek:

»Vänta, ohoj! Jag skall med till Stockholm, jag!»

Stationsinspektoren skyndade nu fram och hejdade farbror, just då denne ämnade att i sin lätta kostym, storma in mellan två vagnar och klättra öfver de hindrande buffertarna och kopplen.

Och under allmänt jubel från samtliga passagerarne å begge tågen nödgades min reskamrat passera rundt det tåg med hvilket vi rest, innan han derefter inskuffades i en s. k. »finka» å sista vagnen på Stockholmståget, hvilket redan börjat sätta sig i rörelse.

Och med farbrors garderob i famnen lyckades äfven jag, i allra sista minuten, att få plats i finkan.

Dermed voro våra reseäfventyr för denna gång afslutade, ty sedan farbror P. åter fått göra toalett intogo vi på nytt våra platser i en första klassens kupé å tåget, der vi sedan under resans fortgång sjelfva hjertligt skrattade åt våra nu öfverståndna

mödor och besvär under vår första utflykt på landsbygden.

»*Med kom' vi ändå,*» jublade farbror till sist, när äntligen tåget gled in på Centralstationens perrong i Stockholm.

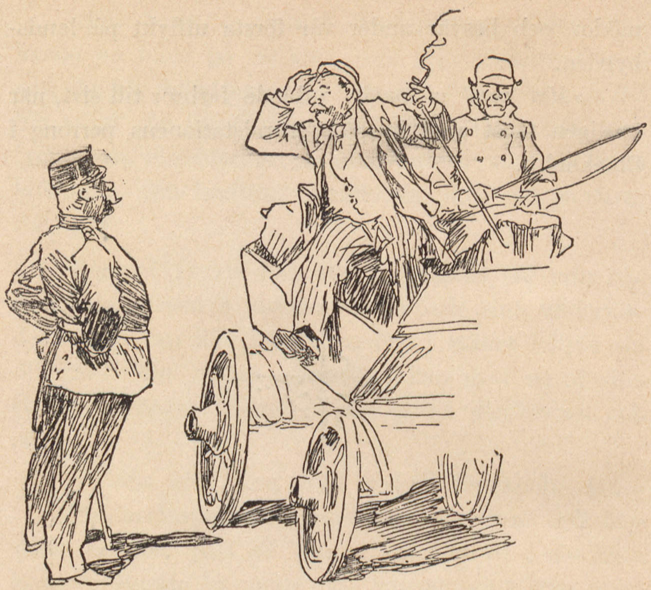

En »herrbeväring».

Pelle Blom var inte skapad till att bära knekttröjan!

Dertill var han alltför oppositionel, alltför uppriktig och alltför mycket spektakelmakare!

Han var heller inte hvad damerna kalla »en stilig karl», hvilket ju så att säga bör höra till uniformen. Hufvudet var för stort för den gängliga kroppen, magen för omfångsrik och bröstet för litet, benen för korta och armarna för långa. I synen såg han ut,

som om han modellerat sitt ansigte sjelf framför en konvex spegel, och under tiden icke kunnat hålla sig för skratt!

Denne yngling, som af det yttre att döma skulle ha varit af en ypperlig effekt som clown på en cirkusarena, inmönstrades märkvärdigt nog för ett tiotal år sen som beväringssoldat vid — — — lands regemente.

Och det är hans vidunderliga äfventyr i kronans tjenst, som skola utgöra ämnet för denna skildring.

* * *

När den underlöjtnant, som af kronobetjeningen mottagit den trupp, till hvilken Pelle Blom hörde, skulle å exercisplatsen öfverlemna »gossarne» till deras blifvande kompanichef, rapporterade löjtnanten, att en man fattats vid senaste uppropet under marschen till lägerplatsen.

Denne man var Pelle Blom.

En stund senare kom en, af det dåliga väglaget nersmord gästgifvareskjuts med vild fart körande upp på exercisplatsen, singlande hit och dit mellan de olika afdelningarna af beväringsmanskapet, till dess den slutligen stannade framför fronten på det kompani, dit Pelle Blom hörde.

Kompanichefen steg fram till skjutsbonden, stälde sig bredbent, satte händerna i sidorna och sporde med barsk stämma:

»Hvad f-n vill det här säga, hva' ä' de' fråga om?»

Då reste sig en karl, som satt bredvid skjuts-

bonden, upp i vagnen, förde två fingrar till brättet på en bakåtriggad knock-abouthatt, af allt för dimunitiva dimensioner för det hufvud som bar den och svarade:

»Gud bevare herr 'regementschefen', jag ber om ursäkt för att jag kommer lite för sent!»

Dermed hoppade den resande från vagnen ner i en liten lerpöl, så att smutsen stänkte officern upp på syrtuten.

»Hva' sju millioner ä' herrn för en dyngdansare?» röt nu kompanichefen.

»Dyngdansare! Hi, hi, hi! Det var qvickt sagdt, qvickt, men sv.-aktigt», svarade den tillfrågade, under det han helt lugnt tog upp sin börs och betalade skjutsbonden.

Kompanichefen stod ett ögonblick alldeles förbluffad, men så gick ett ljus upp för honom, sedan en underlöjtnant hviskat honom ett par ord i örat.

»Jaså, är ni kanske den beväring, som fattas här på kompaniet? Heter ni Blom» frågade kaptenen och gick den resande in på lifvet.

»Jo, det stämmer precis, det! Fägnar mig att få göra herr 'regementschefens' bekantskap», svarade den hedersgossen Pelle och lyfte artigt på sin »knockabout», under det han sträckte fram sin andra hand till helsning.

»Jaså, är det ni, det!» återtog kompanichefen med stegrad tonvigt på hvarje ord, utan att ens göra en min af att trycka Pelles hand.

»Hva' ä' ni egentligen för en passagerare, det skulle roa mig att veta?» fortfor han derefter.

Pelle spände upp sina ögon, så mycket han för-

mådde, och så svarade han, under det han drog sin hand tillbaka:

»Hva' ja' ä' för en passagerare?» »Jag är gästgifvareskjutspassagerare, om det passar!»

»Hvarför har ni inte infunnit er på samlingsplatsen, som de andra beväringarne, och marscherat hit?» frågade kaptenen kärft och försökte borra ögonen tvärs genom Pelle.

»Derför att jag tycker mer om att åka än att gå! Och sjelf har jag också betalt skjutsen», svarade den tillfrågade trankilt.

»Det är inte svar på min fråga! Förstår ni inte, att ni måste svara *höfligt*, om ni vill slippa göra bekantskap med sinkabirum?»

»Gud bevare herr 'regementschefen', är *han* då en så svår karl den der Binkasi — Sinkabu — Bunka-si-rum?» krystade Pelle slutligen fram och tänjde ut sin smala hals, så att han blef två tum längre än hvad det stod i mönstringsrullan.

Nu blef kaptenen rosenrasande.

»Tyst med ert prat och ställ er i ledet så länge!» skrek han.

»Ska' bli, sa' Frisken om höger om», svarade Pelle, gjorde ställningssteg, venster om och framåt marsch, till dess han hamnade nere på ena flygeln.

Och der stod han och försökte se förargad ut, synbarligen djupt sårad i sitt innersta öfver emottagandet.

Så blef han, liksom de andra beväringarne, kommenderad ner till förrådsmagasinen, för att utfå de uniformspersedlar som kronan bestod.

Under det kamraterna sletos om plaggen, för att

utvälja åt sig de mest passande, stod Pelle och såg på utan att röra ett finger.

Och då en korporal uppmanade honom att också ta för sig ur klädestrafvarne, svarade han öfverlägset:

»Jag har egen uniform och bryr mig inte om de der paltorna!»

»För syns skull nödgade korporalen honom dock att ta de sista persedlarna med sig.

Så blef han kommenderad att hjelpa till vid tältningen.

Men äfven nu var Pelle icke i humör att vilja lyda ordres.

»Jag tänker inte bo i de här bikuporna, jag har hyrt rum åt mig i stan», svarade han.

Den hederspojken hade nemligen klart för sig, att en dylik tillåtelse då för tiden kunde erhållas af den, som önskade det.

Bäst Pelle stod der och filosoferade, kom en officer och sade:

»Ni tycks ingenting ha för er, kom så skall ni få bli min kalfaktor, och att börja med uträtta ett ärende åt mig.»

Pelle sträckte åter på halsen, lade hufvudet på sned, ett halft qvarter utanför kroppen och frågade med tummarne i byxfickorna.

»Hvad hette han, sa' löjtnanten?»

»Ni skall få bli uppassare åt mig», förklarade denne.

»Upp-uppassare», eftersade Pelle föraktligt. Men så drog sig ett soligt leende öfver hans breda fysionomi, och derpå återtog han:

»Nåja, kyss till, det är alltid ett steg till befordran!»

Innan dagen var slut, voro Pelle och löjtnanten de bästa vänner i verlden.

Så fort den senare ville ha ett ärende uträttadt, eller ett par stöflar borstade, vinkade Pelle åt sig en kamrat i ledet, gaf honom en slant och bad honom uträtta hvad löjtnanten önskade.

Då officern att börja med protesterade häremot, svarade Pelle gemytligt:

»Jag är ju er uppassare, herr löjtnant, och då måste jag också se till, att ni blir *raskt* uppassad. Skulle jag sjelf, alldeles ensam, uträtta hvad ni önskar, finge ni vänta alldeles för länge. Har jag inte rätt, hvasa?»

»Jo visserligen, men det kostar er börs åtskilliga slantar, som åtminstone inte jag tänker betala», svarade officern.

Då tog Pelle på sig en familjär min, slog löjtnanten på axeln och återtog:

»Var bara lugn! Vi kan ju vara 'zusaback' en qväll, incognito med ett par andra regementskamrater, så ska' jag samvetsgrant klå af löjtnanten hvart enda öre, som jag lagt ut, på vira, whist, sala hybekka, knack, eller hva' 'tjufspel' som behagas. Passar de' bra i galoscherna, hva?»

Löjtnanten log och ruskade på hufvudet.

»Ni är en 'Friskus', herr Blom, jag tycker om er!» svarade han.

»Tycker om», eftersade Pelle. »Tacka f-n för de'!»

På qvällen fick Pelle nattpermission af sin vän löjtnanten.

Dagen derpå, en Kristi himmelsfärdsdag, vaknade han vid niotiden på morgonen å stadshotellet, gjorde omsorgsfull toalett och iförde sig sina egna, spritt nya uniformspersedlar. Med mössan riggad på ena örat och cigarr i mun gjorde han vid half 11-tiden sin entré å beväringslägret.

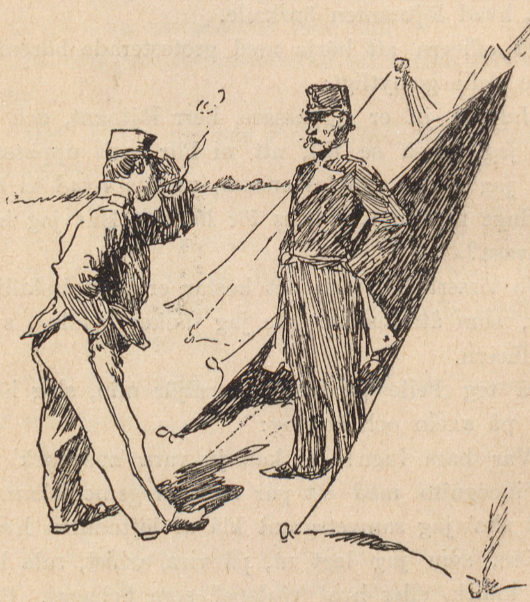

Här fans inte en kristen själ. Tält och tältgator voro tomma på folk, och slätten låg som en öken framför Pelle.

Till sist råkade han på en gammal fanjunkare, som stod i en tältöppning, ensam, som obelisken, koxande upp mot himlen.

»Si go' morron», helsade den glade själen. »Ursäkta om jag stör herr satjunk — ursäkta — *fanjunkaren* i herrns penséer (*viola* tror jag för resten di heter på latin). Som fanjunkaren ser, är jag solo! Men skulle inte herr fanjunkaren godhetsfullt kunna upplysa mig, hvart *de andra* tagit vägen?» frågade Pelle och gjorde honnör med orätt hand.

Fanjunkaren såg på Pelle, och så frågade han i sin ordning:

»Hvilka andra?»

»Beväringen, vet jag. I går qväll var hon ju här, vet jag.»

»Di ä' på kyrkparad», upplyste nu fanjunkaren.

»Hvad hette det?» frågade Pelle. »Kyrkparad! Det är ju en paradox!»

»Herrn ser ut att vara beväring, hvarför är inte herrn med å kyrkbacken?» frågade nu fanjunkaren.

»Hvarför, ja, säg det! Jag trodde det var hvilodag.»

»Har herrn då ingen religion i sig? Vet herrn inte hvad en kyrkparad är? Det är alls ingen paradox, som herrn uttrycker sig, fast herrn naturligtvis menar: *ortodox!*» svarade fanjunkaren.

Pelle stod en stund liksom försjunken i begrundande, mumlande: paradox, ortodox, ox, jox! Derefter gjorde han åter honnör med orätt hand, vände sig om på klacken och sade artigt bugande:

»Go' mor'on!»

Så gick han ner på hotellet och bestälde frukost.

Dagen efter stod han bland kamraterna i ledet, iförd sin eleganta uniform, med mössan riggad på ena örat, ett gevär dinglande på axeln och solen rätt

i ögonen, grinande som en babian, hvilken råkat svälja en matsked Battys senap.

När hans vän, kompanichefen, fick syn på honom, vinkade han honom till sig.

»Det var tusan, hva' herrn ä' gentil», sade kaptenen och mönstrade den unge mannen från topp till tå.

»Åhja, det är temligen snygga gångkläder, det här», svarade Pelle blygsamt och såg sjelfbelåtet ner på vapenrocken och pantalongerna.

»Är det herrns egna kläder?» frågade officern ånyo, temligen barskt.

Pelle såg upp och skyldrade:

»Jaha, Gud bevare kaptenen, jag kan när som helst visa qvitterad räkning på dem.»

»Hvarför vill ni inte, som kamraterna, använda kronans kläder?» sporde nu kompanichefen.

»Derför att jag, uppriktigt sagdt, ser för dj-g ut i dom. Jag är väl inte mer än menniska heller!» förklarade Pelle.

»Högfärd, herre, bara högfärd! Efter exercisens slut klär ni af er den der uniformen och tar på er kronans kläder. Men nu en annan sak: Kan ni sjunga?»

»Åhja, till husbehof! Brukar ibland dra' sta' med: '*Brusande vilda ström*' och '*Helan går, sjung hopp fallerallala*'. Det är mina favoritmelodier.»

»Kan ni inga psalmer?»

»Hva' hette dom? Psalmer! Kan inte påminna mig det, herr kapten.»

»Kan ni läsa 'Fader vår' och 'Herren välsigne oss', då?»

Pelle såg medlidsamt upp på kaptenen och derpå frågade han oskyldigt:

»Hva' skulle de' vara bra för?»

Då röt kompanichefen:

»Svara! Kan ni läsa 'Fader vår'?»

Nu blef äfven Pelle vid dåligt humör och svarade tvärt:

»Nej, men lite hebreiska, grekiska och latin kan jag. Passar inte det?»

»Ni borde skämmas öfver att inte kunna ert 'Fader vår'. Lär er det till i morgon, och så en psalm! Kom hit ni, korporal Storm, och gör morgonbön», kommenderade derefter kompanichefen.

Korporalen marscherade fram, och så ljöd det från hans läppar:

Min gerning nådigt skåda etc.

Vid uppställningen på eftermiddagen hade Pelle iklädt sig kronans kläder, hvilka passade honom ungefär lika bra som om skräddaren, under det han tog mått, skulle haft delirium tremens, eller varit behäftad med annan galenskap.

Också klef Pelle genast fram till kompanichefen, då denne nalkades fronten, skyldrade försiktigt, som om han inte orkat med geväret, och sade:

»Gud bevare kapten, jag skulle be att bli sjukrapporterad.»

»Hvar har ni ondt, ni var ju frisk på förmiddagen.»

Då svarade Pelle:

»Jag mår så rysligt illa i de här kläderna! Det är visst alla möjliga sjukdomar i dem, ty det käns

alldeles, som om jag på en gång fått både lunginflammation, tyfus, diarré och hufvudvärk.»

»Prat», svarade kaptenen. »Persedlarne passa er ju ej! Byt ut dem med kamraterna mot andra.»

Följande morgon, strax efter sedan reveljen gått, fick man se Pelle traska omkring i tältgatan i underkläderna, ropande med full hals:

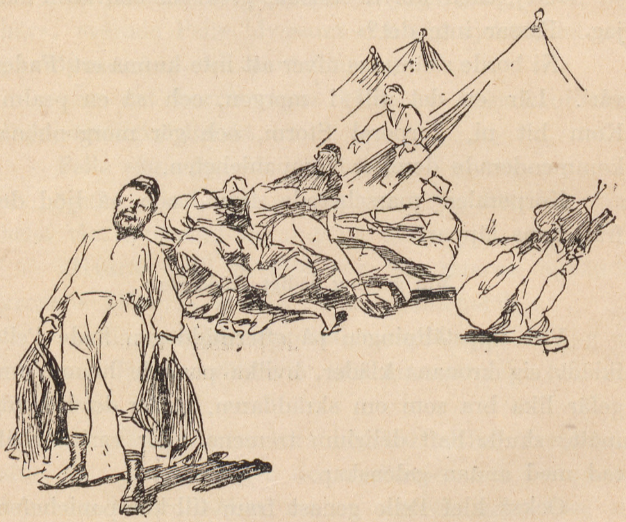

»Den som vill byta uniform med mig får en krona i mellangift.»

I nästa ögonblick var han omringad af minst ett tjog kamrater, som alla voro hågade för affären och räckte honom sina uniformspersedlar.

Pelle profvade och förkastade det ena plagget efter det andra, till dess alla persedlarne lågo i en enda röra. Slutligen valde han dock ut ett par pan-

talonger af en, en kolett af en annan, och, när allt var slut, lade han en krona på klädeshögen och sade:

»Se här pojkar, jag vet inte hvem utaf er som skall ha pengarne, derför är det bäst att ni slåss om dem!»

Nu uppstod ett vildt tumult, under hvilket hvar och en ryckte till sig de plagg, han först fick fatt i. När kompaniet en kvart senare stod uppstäldt, såg det allt annat än mönstergildt ut. På en räckte pantalongerna ej öfver smalbenet, under det de hängde i draperier på en annan. Ur några benkläder voro knapparne bortslitna, så att deras innehafvare måste hålla upp plaggen med händerna,

Pelle, som föregående dag var den sämst utrustade, såg deremot nu nästan lika elegant ut i kronans kläder, som förut i sin egen prydliga uniform.

När kompanichefen anländt, baxnades han öfver truppens vidunderliga utseende, och sedan han fått klart för sig situationen, röt han med stentorsstämma:

»Kom hit, n:r 97, Blom!»

Pelle ryckte fram ur ledet och skyldrade.

»Hva' sju tunnor ettersvarfvade vill det här säga! Är det herrn, som stält till den här röran, så att jag inte kan låta manskapet rycka ut?» röt han.

»Hvarför inte de' då?» frågade Pelle oskyldigt.

»Seså, resonnera inte längre, utan tig! Om en timme går herrn ut på straffvakt, borta i skogen, och der blir herrn kvar, tills aflösning kommer», dundrade kaptenen.

»Och nu en annan sak», fortfor han derefter.

»Har herrn lärt sig någon psalmvers till i dag, som jag befalde i går?»

»Ja», svarade Pelle tvärt.

»Så låt mig höra den då!»

Pelle gjorde helt om, så att han kom att stå med ansigtet mot fronten, ryckte upp på sidan om kompanichefen och började på en ynklig melodi att sjunga:

När vi skola till vårt fädernesland
Och skiljas från detta elände —

Längre kom han ej förr än kaptenen röt: »Stopp!» Och derefter fortfor han:

»Hva' ä' det för en nidvisa?»

»Det är psalmen nummer 424, sista versen.»

»Det är lögn, säger jag! Sjung: min gerning nådigt skåda!»

»Den kan jag inte», svarade Pelle lite trotsigt.

»Hvarför har ni inte lärt er den? Det är den psalm vi bruka sjunga.»

Då blickade Pelle upp till sin chef, och så svarade han med öfvertygelse:

»Den psalmen kan passa för bönder, jag tänkte dra' sta' med något uppbyggligare, jag.»

Resultatet af detta svar blef en förnyad hotelse om straffvakt i skogen. Och så kallades gamle korporal Storm ånyo fram för att stämma upp den traditionella morgonpsalm, hvilken Pelle nyss förut på ett så hänsynslöst sätt kritiserat.

Strax efter frukosten stoppades Pelle in i en patrull, som förde honom ut i skogen, en half fjerdingsväg från lägret. Och der öfverlemnades han åt sig sjelf, att begrunda och ångra sin uppstudsighet.

Men den gode gossen såg inte alls hvarken begrundande eller ångerfull ut. Han syntes i stället upptagen af helt andra saker, ty sedan han lagt ifrån sig geväret och tändt en cigarrett, började han att ifrigt speja omkring sig åt alla håll.

Efter en halftimme blef han slutligen varse en af uppassarne på hotellet, som kom knogande med

en stor korg, hvilken han öfverlemnade åt Pelle, hvarefter han försvann.

Ögonblicket derpå var Pelle i färd med att undersöka korgens innehåll.

Det fanns en hel restauration i denna korg, och Pelles ögon glänste af förtjusning vid hvarje ny upptäckt, som han gjorde.

»Ha, kyckling! — Vin! — Öl! — Smörgåsar! — Två böcker! — Och så en hel butelj akvavit!» jublade han.

Så slog han sig ned i gräset, med alla dessa härliga gudsgåfvor omkring sig, och en aptit, som aldrig gjort bekantskap med hvarken maginflammation eller magkatarr. Och under det han åt och drack, höll han följande klassiska monolog för ett par finkar, som graciöst hoppade kring i de närmaste träden.

Han började med en liten inledningskuplett efter första smörgåsen:

Helan går, sjung hopp falleralla la, la, la!
Helan går, sjung hopp falleralla la.

Och så fortsatte han, under det han knackade sönder ett ägg:

Krigarn hvilar sig i mark och skog
Ofta nog.
Klippan är ej mer hans hufvudgärd,
Och infanteristen slipper bära svärd,
Krigarn, etc.

När kupletten var slut, fortfor Pelle:

»Ja, herre gud välsigna det hyggliga och beskedliga befälet, som skickat mig hit och låter de andra knoga i sitt anletes fotsvett der ute på slätten.

Inte kan det vara någe' angenämt precis! Det är märkvärdigt, alldeles, hvad en del menniskor lite förstå sig på att njuta af lifvet.

Den här lilla sabbatsstunden i en ljuf ensamhet, som Adams före Evas skapelse, eller nordostpassagens, innan Nordenskiöld utforskat traden, fyller mitt hjerta med saliga känslor.

Ja, skål på dig, käre, gamle Pelle Blom», fort-

for talaren och tömde en half pilsner, »lifvet är en strid, säger filosofen, men en så'n här frukost-middag är kuku. Det är skilnaden.» — — —

Efter slutad exercis för dagen blef Pelle aflöst.

I glädjen häröfver, som han ironiskt uttryckte sig, bjöd han några andra herrbeväringar på sexa i en liten paviljong i hotellets trädgård.

Efter sexan följde naturligtvis kaffe och avec i åtskilliga former, med punsch som grundämne.

När värden och gästerna kände sig angenämt lifvade af bacchihåfvorna, föreslog Pelle en massa skålar, och under tiden skred tiden framåt, så att taptot för länge sedan smattrat öfver slätten. Mellan skålarne utförde en kvartett i sällskapet fosterländska sånger, omvexlande med åtskilliga mindre högstämda, men desto mer högljudda melodier, hvars glada toner trängde ut öfver trädgårdens råmärken och nådde ända fram till några officerare, hvilka promenerade i närheten.

En kvarts timme senare hördes en dof bultning på paviljongens dörr, som Pelle försigtigtvis låst, åtföljd af en massa smattrande hvirflar från ett halft tjog knytnäfvar, då ingen af de innevarande att börja med gjorde min af att öppna.

Slutligen gick Pelle sjelf fram och vred om rigeln, och i nästa ögonblick visade sig en massa mörka skepnader, insvepta i kappor och med guldglittrande uniformsmössor på hufvudet.

Pelle bockade sig artigt, bad herrarne stiga på och vara välkomna i hans enkla, låga hydda, som han uttryckte sig.

Några af de inbjudne stego visserligen in och

bland dem jourhafvande officern för natten, hvilken, sedan han antecknat de innevarandes namn, nummer och kompani, körde dem, en efter annan, på porten, med tillsägelse till hvar och en att skyndsamt gå hem och lägga sig.

När detta experiment till slut skulle tillämpas äfven på Pelle, bad denne, att, som han uttryckte sig, få till protokollet anmäla, att han, efter som officern önskade det, strax skulle gå och lägga sig. Och till försvar för att han icke redan gjort det anmälde han, att han, pro primo, ej fått bäddadt, och, pro sekundo, ej hade hjerta att alltför mycket nöta på värdens sängkläder.

Till yttermera visso bad Pelle att få erinra om, att han, liksom kamraterna, utverkat sig tillåtelse att, när de så ville, få bo i staden nattetid.

Han erinrade vidare, att den plats, der han för närvarande befann sig, var belägen midt i staden, och att han ingenting hade emot att tillbringa sin natt i den paviljong, der han för tillfället befann sig.

Derpå bad han en uppasserska, som nyss anländt, att få sin säng flyttad från sitt rum på hotellet ner i paviljongen.

Som värden, hvilken nu tillkallades, ej hade något att invända häremot, fick Pelle stanna kvar, under det herrar officerare marscherade sin väg.

Och så blef det åter morgon efter den dagen, som det står i första Mose bok.

När kompanichefen följande dag fick syn på vännen Pelle, der han stod i ledet, sorglös och obesvärad, kallade han genast den stackars odisciplinerade syndabocken till sig och sade:

»Nu har ni åter igen varit framme och stält till krångel och bråk för ert befäl.»

»Jag har endast varit ett offer för mina högt aktade förmäns blinda tjenstenit», svarade Pelle frimodigt.

»Tyst! säger jag. Hvad är ert borgerliga yrke, tänker ni bli advokat, ni?»

»Ja, jag hade nästan funderat på det, fastän far min hellre vill ha mig till prest. Advokater ä' ena rackare, brukar han säga.»

»Er far är en hedersman, hör jag, och han har rätt! Hva' ä' er far?»

»Han är advokat, hela slägten är advokater, och det sägs, att vi ä' inte go'a att knäppa nötter med», svarade Pelle.

»Det vore tusan», återtog nu kompanichefen och log för första gången mot Pelle.

Då inföll den skarpsinnige gossen sakta:

»Jag vet, att herr kapten har en process, som skötes uppåt väggarne. Låt far min ta hand om den, så skall kapten vinna den! Eller ännu bättre, vänta ett år, så är jag färdig med praktiken!»

Nu log kaptenen med hela ansigtet.

»Jag tycker om er, herr Blom», sade han. »Gå och ställ er på er plats i ledet, så få vi talas vid sedan.»

Efter denna stund voro äfven kaptenen och Pelle de bästa vänner i verlden.

Ena dagen hette det:

»Vill herr juris kandidaten begagna sin egen uniform, så allt för gerna!»

Och den andra dagen:

»Häradshöfdingen haltar, ser jag. Gå och låt

sjukrapportera sig. Och vill häradshöfdingen sedan titta i handlingarna i mitt mål, så finnas de nu i mitt tält, tillika med konjak, vatten och cigarrer.»

Tredje dagen sade Pelle:

»Det var ena vidlyftiga handlingar, dem hinner jag inte läsa igenom under hela mötet.»

»Hur står det till med foten i dag?» frågade då kaptenen.

»Foten!» eftersade Pelle förvånad. Men derefter återtog han leende:

»Jaså, foten, som kapten påstod, att jag haltade på, den är likadan som förut.»

»Godt», sa' nu kompanichefen. »Då är det inte värdt att häradshöfdingen går ut och exercerar mer under resten af mötet!»

Mot denna order var Pelle tillräckligt klok att ej opponera sig.

Eldsvåda med bal.

Jag har just aldrig varit lifvad att gå på begrafningar, eller slika melankoliska ting, när jag ämnat skaffa mig en treflig stund.

Och jag hade heller aldrig trott att man skulle kunna ha roligt på en *eldsvåda*, om jag inte en gång varit med om den saken.

Den lilla staden, i hvilken jag tillfälligtvis vistades några veckor när den här historien gick af stapeln, var synbarligen ej illa lämpad för eldsvådor.

Kåkarne lågo hopade tätt intill hvarandra utmed den enda, smala storgatan och de ännu smalare tvärgatorna, priset på fotogén, gasolja och andra eldfarliga nödvändighetsvaror var facilt, och ett par konkurrerande större brandförsäkringsbolag hade platsagenter

vid torget. Kyrktornet var utan åskledare, samt barn och tjänstfolk säkert icke mer instruerade att ej leka med elden här än annanstädes. Två mindre fabriker, med ett par diminutiva ångskorstenar, ur hvilka eldgnistor sprakade, som från ett någorlunda presentabelt födelsedagsfyrverkeri, lågo i en af stadens utkanter, i omedelbar närhet af sex mumietorra lador, uppradade å en äng, och på alla sex ladorna funnos fotstjocka halmtak, på hvilka gnistorna ur de bägge ångskorstenarne ogeneradt kunde falla ned, när vinden blåste syd-sydostlig.

Det var således på erfarenheten af, att syd-sydostliga vindar antagligen voro mycket sällsynta företeelser i staden som det lilla samhället tolererade tillvaron af de tomma ladorna i närheten af fabriksskorstenarnes gnistkvastar.

Eller ock litade man på att vattnet i en förbiflytande å skulle vara tillräckligt att afvända den eldfara, för hvilken ladorna ibland voro utsatta.

* * *

Under sjette natten af min vistelse i staden väcktes jag af brandsignaler!

Det lät först som om en större rustvagn nalkats, dragen i sakta mak. Men så blef ljudet mer och mer tydligt, så att man förstod att någon höll på att bulta fram en signal ur en ostämd trumma. Ett-upp-och ett-i-minnet, ett-upp-och-ett-i-minnet, ett-upp-o. s. v. lät det i tämligen munter takt från trumskinnet.

När det märkvärdiga ljudet var alldeles inpå mig sprang jag ur min bädd, rusade fram och öppnade ett fönster i undervåningen.

»Hvad står på?» frågade jag trumslagaren, som nu befann sig tätt under fönstret.

Han tvärstannade plötsligt och upphörde med trumningen.

»Ah, det brinner i ladrucklena borta vid tull'n», sade han så lugnt, som om han svarat på hvad klockan var. »Vinden är syd-syd-ost i kväll, emot vanligheten, och det är fäll' frågan om han inte svänger öfver mer och mer på ostkanten hvad det lider!»

Och så afbröt figuren tvärt samtalet och förde det öfver på en annan bog.

»Ursäkta, herrn gagnar väl inte snus? Jag glömde dosan hemma, jag, mitt fä», inföll han.

Jag gaf mig ej tid att svara, utan slog igen fönstret midt för näsan på gubben. Och under det jag raskt klädde mig hörde jag honom åter linka i väg, muntert trummande: Ett-upp-och-ett-i-minnet, ett-upp-och-ett-i-minnet, ett-upp-etc.

* * *

När jag kom till brandstället, stodo redan två af ladorna i ljusan låga och bredvid observerade jag ett par Träköpingsbor, med brandbrickor å mössorna och händerna på ryggen, i liflig konversation, under det de då och då spottade mot det brinnande bålet.

Så anlände hvarje minut nya menniskor. Plötsligt dök äfven hotellvärdinnan, hos hvilken jag tagit in, upp bredvid mig, åtföljd af sina begge döttrar. I hvardagslag var hon den personifierade älskvärdheten och godmodigheten, men nu var hennes uppsyn mer strålande än någonsin.

Hon vände sig mot mig, tryckte min hand och sade:

»Så trefligt att vi fick en eldsvåda medan ni var kvar i sta'n! Vi ha minsann eljes inte mycket gladt att bjuda på. Men i natt tror jag att vi ska kunna arrangera en liten muntration, såvida inte vinden går öfver, så att vi få gå hem och berga lite hvar.»

»Har ni då ofta eldsvådetillbud här i stan?» sporde jag.

»Nej, gunås så visst, det är nu öfver tjugu år sen det brann här *riktigt*. Då höll sta'n på att stryka med, och bra skulle det varit, så att vi kunnat få bygga om kåkarne, det hade inte »assuransen» förlorat på.»

»Ha ni då assurerat allesamman?» sporde jag åter.

»Ja visst, det lär en väl inte slippa ifrån, tänker jag. 'Brandstoden' står ju på vår debetsedel för hvart år!»

Under samtalet hade vi så småningom omringats af ett halft tjog stadsbor, eller mer, mest damer, och innan jag visste ordet af, började min värdinna presentera mig för hela sällskapet.

De ärade fruarna gjorde gravitetiska komplimanger, under det jag bugade mig åt alla håll. Flickorna nego och tryckte min hand, samtidigt som herrarne beklappade mig på alla sidor, fram och bak.

Jag hade i en hast gjort bekantskap med hela den lilla stadens societet, vid flammorna af det lössläppta, rasande elementet.

Plötsligt hördes rassel och brak i närmaste gathörn och så ryckte brandkåren fram till olycksstället.

På stora stadssprutan, hvilken jag att börja med tog för en mindre väderkvarn, åkte borgmästaren, som tillika var brandchef, i full uniform af oljadt lärft och sydvest, så att han såg ut som en stor kanariefogel. Chefskapet antyddes dessutom med att han bar ett eldrödt, stickadt skärp med guldfransar, kring magen och en stor sköld på bröstet, å hvilken öfver ett brinnande hus lästes i förgylda bokstäfver: *brandScheff*.

När borgmästaren, som var mycket korpulent, lyckats krångla sig ned från sin upphöjda plats å sprutan, blef det lif i spelet.

Helsande åt alla håll, som en suverän, mönstrade han i hast sina Pappenheimare.

»Ä' vi nu alla församlade här?» lät det. Ge mig si: Pettersson *en!* God afton, Pettersson! — Blomberg *två!* Tjenis, Blomberg! — Löfström *tre!* Tack för sist, Löfström! — Bror Zetterling *fyra!* Hör du, Zetterling, nu ä' lagfartsbeviset på 79:an färdigt; du kan hemta det i morgon! — Ytterkvist — — — ge mig si, hvar var jag nu? — Jo! — Ytterkvist *sex!* Jag *sju*! Berggren *åtta* etc.!

När mönstringen var slutad, vände brandchefen sig mot de brinnande husen och utbrast:

»Det sprakar galant, inte sant! Ge mig si, hur ä' vinden! Aj, för tusan, det är fara för sta'n, fort ut med slangen och hit med vatten!»

»Vatten var det ja! Jag har seglat i vatten i all min dar», sa' skeppar Bom, »och är inte rädd för de' elementet, bara en inte får för mycke af de'. Ro hit med ett ämbar!»

Allt hvad lif hade rusade nu ner till ån efter vatten, hvilket de kastade i elden. Damerna voro icke

de minst ifriga att släcka. Rådmanskan Berggren, doktorinnan Ström, kamrerskan Boman, för hvilka samtliga jag presenterats, och hvilka i korpulens täflade med borgmästaren, stönade som ångspårvagnar och törnade med sina ämbar ihop med alla de mötte, så att de efter en stund voro lika våta, som om de dragits upp ur ån.

Under tiden gjordes sprutan klar och vattenlangarne fingo ordres att bilda kedja från ån till eldsläckningsmaskinen.

I ett ögonblick var den stora sprutreservoiren fyld, men läckte mellan hvarje lagg, som en spelande fontän.

Pumpstängerna fastgjordes hastigt och lustigt och minst femtio friska armar höggo i, under det flygelmannen till vänster, klockar Bratt, som i sin ungdom varit vid kungliga operans kör, stämde upp soldatmarschen ur Faust till följande improviserade pumpningssång:

Trä-kö-pings brandkår-vi-ju tillhör
Den är-det skö-na vi pumpa för — —

Men längre kom ej sångaren. Mekanismen syntes ha råkat i olag och det hela skulle inte ha kunnat sättas i gång med ångkraft.

Brandchefen tog af sig sydvesten och ref sig i peruken.

»Fins det nå'n som kan klara sprutan i en hast?» skrek han.

Ett par fabriksarbetare trädde fram och började bända och skrufva, så att svetten lackade af dem, under det de församlade sökte kasta en blick på hur den invecklade mekanismen såg ut invärtes.

Efter en halftimmes styft arbete förklarade de att pumpkolfvarne voro förrostade, och att de kilats fast i sina cylindrar, så att de ej kunde rubbas en linie. Och för resten skulle det draga ett par timmar att åter passa ihop det hela och ånyo få det fastskrufvadt.

Brandchefen ref sig åter i peruken.

»Anfäkta det! Då måste vi låta det brinna, det är ingen annan råd!»

De goda borgersmännen snusade, under det de togo borgmästaren-brandchefens råd i öfvervägande.

»Ja, det är bäst att vi låta skräpet brinna!» sade de till sist i korus.

Honoratiores med sina fruar instämde.

Stadens sex glada ungherrar nickade äfven bifall.

»Ja vars, låt Jerusalem brinna!» sade de och svängde sina hattar i luften.

Vinden hade under tiden åter kastat om, och för tillfället syntes staden icke alls hotad.

Förslag väcktes om att en del af manskapet skulle

stanna kvar och vakta elden, samt rapportera om vinden ånyo skulle vända sig, då plötsligt ett svart ovädersmoln dök upp vid horisonten, skarpt afteckna nde sig mot den flammande natthimlen.

Skeppar Bom, som gammal väderleksspåman, blef först varse fenomenet.

»Vår herre ä' de dårars förmyndare», sade han, vänd till borgmästaren. »Nu ska' ni snart få se, att han rycker an med hela sin brandattiralj, så att vi inte behöfva stå här och koxa längre.»

Och innan vi visste ordet af var ovädret öfver oss. Det blef en hel syndaflod!

När de första tunga dropparne började falla, och hvar och en af de församlade ämnade söka skydd på närmaste håll, flög borgmästaren åter upp på brandsprutans kuskbock och talade med stentorsstämma:

»Brandkåren permitteras, höger och venster om marsch! De af herrarne, som så vill, följa med till stadskällaren!!!»

Det brast lös ett oändligt jubel vid dessa ord. Borgmästaren hissades, och så bar det i väg med hela det glada samhället in på storgatan, först i raskt marschtempo, och sedermera, då regnet började ösa ned, i hastigare takt, så att en af de gamla korpulenta fruarna ett ögonblick försökte slå in i kort galopp, för att hinna med de glada ungdomarne i têten.

Framkomna till stadskällaren, der hela huset för resten var på fötter, tog populacen nedra krogvåningen i besittning, under det honoratiores rusade upp för trappan till öfvervåningen, hvilken ögonblickligen illuminerades, såsom vid en större fest.

Smårummen arrangerades i hast till toalettrum, och den artiga värdinnan, som utom familjens garderob äfven förfogade öfver ett tjogtal gamla maskeradkostymer, hvilka hon vid flerfaldiga tillfällen hyrde ut, stälde en massa klädespersedlar till sina nedblötta gästers disposition, under det att borgmästaren i sin brandkostym ordnade med flaskor och glas i hotellets rymliga matsal.

När bålarne efter en stund stodo fylda, öppnade den muntra värdinnan själf pianot och anslog i kraftiga toner melodien till: Helan går!

Och ögonblicket derpå var salen fyld af de muntra gästerna.

Borgmästarinnan uppträdde i underkjol, kamkofta och en näpen nattmössa, som klädde henne förträffligt.

Korpulenta fru Ström bar en skarpskyttekappa, som tillhört värdinnans aflidne man, och en annan af de äldre damerna en grön gammal frack med blanka knappar, samt ett par sköna, varma filttofflor. Stadens sex ungherrar och de likaledes ogifta åtta unga damerna ur societeten hade något mer vårdat sig om sina toaletter, men det oaktadt gjorde deras uppträdande en dråplig effekt.

Sedan alla fattat sina glas, höll borgmästaren ett högstämdt tal, dels för Hans Majestät konungen, den jordiska försynen, och dels för den Försyn, som makt hafver i vädret och nu skyddat samhället för »Muspels söners onda anslag».

Efter skålen, som under jubel tömdes i botten af såväl unga som gamla, spelade värdinnan upp introduktionen till en munter vals och några ögonblick

derefter snurrade par vid par kring väggarna efter musikens toner.

Den muntra balen afblåstes ej förrän vid solens uppgång, och troligtvis skulle den ha fortfarit ännu längre, om icke kamrerskan Boman, i sällskap med en annan af fruarna, öfverraskat sin dotter, fröken Hulda, i förtrolig tête à tête med sin utkorade, bokhållar' Qvist, med hvilken hon, efter hvad det sades, under ett par månaders tid varit hemligt förlofvad.

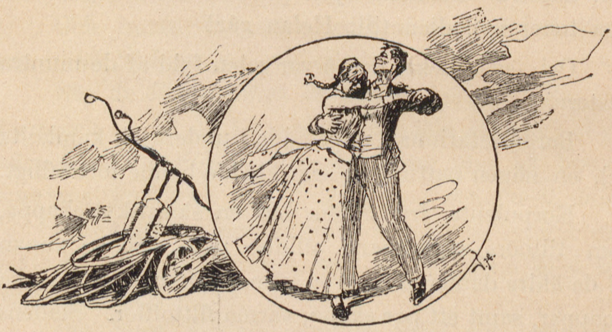

Nu kunde emellertid de ungas förbund ej längre hemlighållas, hvarför kamrern, sedan han en stund konfererat med sin maka, rekvirerade champagne och — eklaterade förlofningen.

Sedan jag lyckönskat de nyförlofvade och druckit brorskål med den sista äldste medlemmen i samkvämet, bjöd jag godnatt.

»Hva, tänker bror gå *redan*, det är nog mycket roligt kvar än», sade min allra nyaste bror, och bjöd mig en pris snus ur sin Tuladosa.

»Ja, det är just det jag är rädd för, emedan

jag varit så oförståndig att icke ha tagit *bröllopskläder* med», svarade jag med en blick på min hvardagskostym.

* *
*

»Klockan 10 följande morgon väcktes jag af en kvartett muntergökar, hvilka, sedan de sjungit:

Vintern rasat ut bland våra fjellar,

bjödo mig på absinth i rödvinsglas.

Att börja med blef jag rädd, och trodde att nattskjortan, som jag bar, var en tvångströja, och att jag måtte ha uppfört mig mer vildsint än olyckskamraterna ikring mig.

Men så föllo fjällen från mina yrvakna ögon och jag mindes allt!

»Jag tror herrarne hålla på att släcka eldsvådan ännu?» frågade jag.

Då svarade en röst ur underjorden, med toner hemskare än tordönet:

Drick ur ditt glas, se döden på dig väntar!

Det var basen i kvartetten, bryggaren Österlund, som åter räckte mig en fyld bägare.

Bryggaren var förståndig, den innehöll Vichyvatten!

När jag klingat med kvartetten och tömt glaset, stämde de glada gossarne i all oskuld upp:

Nu tror jag det kan vara tid
Att tänka på refrängen etc.

hvarefter de tågade sin väg.

En timme senare begaf jag mig ut till brandstället.

De sex ladorna voro nedbrunna och elden släckt!

Af stadens spruta, som kvarglömts, fans endast underredet och metallen kvar. Resten hade blifvit lågornas rof.

Den hade synbarligen kommit att stå för nära elden.

På lustresa till »Södern» med Kapten Punsch.

Inledning.

Det finns en del menniskor, som känna ett oemotståndligt behof af att komma ut och »lufta» på sig så ofta tillfälle dertill gifves.

Till dessa kringirrande varelser hör i all synnerhet min gode och vidtbereste vän, *Kapten Punsch!*

Knappast hemkommen från sin äfventyrliga och allmänt bekanta resa i Afrika, för nära ett tiotal år sedan, företog kaptenen, i sällskap med sin oskiljaktige f. d. kammartjenare och vän, sedermera ***kung,*** »*Grogg I*», i »flygande fläng» en ny resetrip genom det stora yankeelandet i vester, för att närvara vid firandet af staden Chicagos 50-års jubileum.

Ånyo hemkommen till fosterlandet och dess hufvudstad öfverraskades jag en dag af följande lilla skrifvelse från min vän kaptenen.

Min kära gosse!

Nu står jag åter helt apropos på resande fot.

Hans svartpolerade afrikanska majestät, mitt f. d. faktotum »*Grogg I*», har åter kommit till Stockholm, från Bryssel, der

han genom Kongoassociationens bemedling hos en bankir realiserat ett års apanage af elfenben och andra naturaprodukter i klingande valutor.

I likhet med en massa andra reslystna monarker vill nu vännen Grogg i mitt sällskap ut och »vifta» litet på kontinenten, en idé, som jag till fullo accepterar för nöjet att få se det svarta majestätet uppträda i all sin härlighets glans bland sina europeiska »kusiner» söderut,

I qväll bär det af med kurirtåget — — — — — — —

Naturligtvis var jag nere vid stationen och tog farväl af de glada resenärerna. I afskedets stund lofvade »kaptenen» mig att i några små reseepistlar hastigt och lustigt skildra den kungliga lustfärden och dess äfventyr. Det är dessa små reseäfventyr som här följa, skildrade i »flygande fläng».

Författaren.

Första episteln.

Vän och bror!

Härmed början till den utlofvade reseberättelsen! *VI*, d. v. s. resemajestätet och jag helsa!

Från Stockholm till Helsingborg och derifrån till Helsingör gick resan lyckligt. Ett par små drif-isar i Sundet forcerades med glans och vid landstigningen gaf Grogg, som ett tecken af sin »nåd», kaptenen ett 10-kronors Waterbury-ur och besättningen hvar sin stång *Negrohead* samt 1 krona pr man i drickspengar

— — — — — — — — — — — —

I S:t Gotthardstunneln sade jag på skämt god natt åt Grogg och lutade mig tillbaka i ett hörn af kupén, för att ta mig en liten lur. Grogg måtte emellertid ha tagit saken på allvar och inbillat sig att det var natt, ty när vi passerat tunneln och kommit ut i dagsljuset väcktes jag af ett par skrattsalvor från min medpassagerarne. Då jag slog upp ögonen fick jag se Hans Maj:t sitta yrvaken och halfklädd, sysselsatt att dra på sig de onämnbara.

I Milano

gjordes halt några timmar.

Om jag icke vetat att jag här befunnit mig på italienskt område skulle jag icke hafva trott det, ty Milano föreföll mig mera franskt än italienskt. Äkta parisiskt, skulle jag vilja säga, med sitt bullrande kafélif, sina många omnibusar, sina stora hotell och eleganta damer.

Grogg, som skaffat sig ett register öfver sina europeiska kusiner, frågade mig genast hvar kung Milan bodde, emedan han antog att staden uppkallats efter honom. På aftonen bjöd mig Grogg att åse en representation på *La Scala* vid Via S. Guiseppe.

När Grogg i all sin härlighets glans, pomaderad, friserad och med chapeau bas under armen trädde in i logen riktades alla kikarne mot honom, hvilket smickrade majestätet så, att han med ett älskvärdt leende bugade sig åt alla håll.

När ouvertyren spelades tyckte Grogg att den lät som folksången i hans rike.

Ur svarta hjertans djup
Bing bång etc.

Och applåderade kraftigt under det han skrek: »Bravissimo, fortissimo, pianissimo, crescendo etc.»

Under en mellanakt blefvo vi åtskilda i korridoren, och när jag slutligen efter ihärdigt sökande efter monarken åter trädde in i fondlogen fann jag honom sittande i en sidologe i lifligt samtal med ett par herrar.

Så fort han fick syn på mig skyndade han emellertid, alldeles som om han befunnit sig på circus, ginaste vägen till vår loge, balancerande å barrieren.

Midt under spektaklet råkade en af våra qvinliga grannar att nysa.

»Prosito, signora!» sade Grogg genast, med ett älskvärdt leende, och fick en tacksam blick till svar bakom den skönas solfjäder.

Följande dag sutto vi åter i kupén, på väg söderut genom det flacka landskapet, med dess bördiga risfält och rader af popplar, omslingrade af vinrankor utmed dikena.

Vid ankomsten till

Florenz

gjordes åter halt.

Sedan vi på aftonen stigit ur vid Stazione Centrale högg jag raskt en droska och befalde för Groggs skull kusken att köra till *Grand Hotel Royal* vid Lung Arno.

Sedan vi gjort toalett superade vi. Efter supén ansåg jag klokast att krypa till kojs.

Följande dag gjorde vi vår första utflykt i »blommornas stad».

Jag hade redan fått det intryck af Italien, att turister ej böra försumma att besöka dess kyrkor.

Alltså först till *il Duomo*, för att kika på Brunelleschis berömda kupol, hvilken på ett hår liknade alla andra kupoler, och omvänd skulle kunna ha tjenstgjort som en väldig jättepokal. Kupol, pokul! Der ha vi det! På ett kafé *pokulerade* vi för kupolens mästare.

Så in i »Campanilen», och upp för de 414 trappstegen till klockstapelns krön!

Grogg tyckte, som jag, att utsigten från Mariahissen derhemma var lika »styf» och »uppkomsten» betydligt beqvämare.

»Nedkomsten» gick lättare, hvarefter det bar i väg vidare, öfver stenlapptäcket som betäcker gatorna, förbi gubben Cosimo I på Piazza Signoria, till *Uffizierna.*

I östra korridoren, der furstar och andra verldens stormän residera längs väggarne, tog Grogg upp en fotografi och införlifvade sina nobla drag bland samlingarna.

Efter att ha genomvandrat konstens paradis smakar middagen förträffligt.

Hvadförslag? Fem rätter mat med vin för »un scudi» = 5 francs!

Härliga Firenze! Hvilken lycka att du ligger så långt från vårt festmiddagshungriga Stockholm!

Jag fylde min bägare och klingade med Grogg, som grinade lik en solvarg sedan han tömt »drufvan».

»Hvad står på, illustrissimo?»

»Fy f-n! *negervin* vara micket dåligt vin!» utbrast majestätet och pekade på en af de tömda flaskorna.

»Negervin? För tusan, det är ju *vinaigre!*»

Majestätet hade af misstag druckit ättika i stället för vin till middagen.

Andra episteln.

Rom.

»Un soldo signore, muoro di fama!» ljöd det hjertslitande i våra öron när vi ett par dagar efter ankomsten till den eviga staden satte oss upp i en elegant »vetture», som väntade utanför hotellet.

»Un soldo signore» ...

»Per bacho, fanissimo!» röt Grogg och kastade sig upp i åkdonet.

Jag gaf tiggaren en slant och slog mig ner bredvid det afrikanska majestätet.

»Till *signore påfvissimo*», kommenderade Grogg och knackade »vetturinon» i ryggen med guldknappen på sitt spanska rör.

Tiggaren, som ännu stod qvar, korsade sig vördnadsfullt för Groggs italienska.

* * *

Alltså på väg till påfven! Det var förstås Grogg, som fått det famösa infallet, att hälsa på hans helighet.

Dagen förut hade han, mig ovetande, sändt sitt kort pr lokalpost till Vatikanen, med anhållan att bli mottagen och — redan på aftonen anmälde en påflig kammarherre i hotellet att audiensen *beviljats*.

Öfver Ponte S. Angelo och förbi Caligulas obelisk på Piazza S. Pietro gick färden till »stora trappan» i Vatikanen der vi mottogos af en officer, som förde oss genom en labyrint af korridorer till ett förmak, der vi, sedan några »rödrockar» befriat oss från öfverplaggen, mottogos af en »prisse» i gredelin kaftan, hvilken, sedan jag presenterat hans majestät Grogg och mig, gaf oss sin hand att kyssa.

Grogg missuppfattade totalt inviten och tryckte i stället »un papa», ett gammalt påfvemynt, i öfverceremonimästarens hand, hvilket så förbluffade hofmannen, att han utan vidare gaf oss en vinkus att träda in i tronsalen der maggiordomon väntade oss.

Längs bort i fonden af det präktiga gemaket sågo vi en skymt af den »heliga stolen», af hvilken Grogg sedermera gjorde en fantastisk skizz i sitt album.

I nästa ögonblick befunno vi oss inför hans helighet, som »tutt solo» mottog oss i sitt allra heligaste.

Påfven var för tillfället vid ett briljant humör! Sedan han skakat hand med oss och bedt oss sitta ner, frågade han om vi »collazionerat» (frukosterat) och då vi jakade härtill reqvirerade han »un foglietta vino dei castelli romani» och en låda lätta förmiddagscigarrer.

Sedan den helige fadern »credensat» drufvan klingade han med oss och önskade oss välkomna.

Derefter gaf han mig en välvilligt forskande blick, plirade med ena ögat, och förde konversationen in på det teologiska området.

Slutet blef, att han frågade Grogg, om han och hans svarta undersåter icke hade lust att bli katoliker.

Aha, tänkte jag, der ha vi alltså ägget!

»Hafva illustrussimo padre frälsningsarmé med bella halelujasignori?» sporde Grogg.

Påfven nickade vänligt och pekade på en tafla föreställande en vacker klostersyster.

»Begripisimo — un bella nunna!»

Bredvid på väggen satt en vördig pater.

»Un *avec!*» sade Grogg triumferande och pekade på »munken», för att briljera med sin teologiska visdom.

Den helige fadern brast i skratt, hvarefter han än en gång klingade med Groggen.

»Skålamento, sankte padre! Taxamento för il audienso! — Adio!» sade Grogg bugande.

»Un segaro favorische!» sade påfven leende.

Sedan vi tändt rökoffret följde den helige fadern oss artigt till dörren.

I afskedets stund hotade han att skicka några jesuitermissionärer till Groggs rike och gjorde sig på samma gång underrättad om ginaste vägen till detsamma.

När vi efter audiensens slut kommo ut på Piazza Rusticucci föreslog jag att vi skulle gå in på en osteria.

Grogg måtte ha inbillat sig, att osteriorna hörde till det antika Roms sevärdheter, ty han dystrade ögonblickligen till.

Colloseum, Forum och en del andra byggnader i det döda Rom, som vi dagen förut besett, intresserade honom inte ett dugg.

Om dessa monumentala minnesmärken från fordom hade han den uppfattningen, att de *ruinerat* sina byggmästare innan de hunnit bli färdiga, och att »ruinerna» nu stodo der som ett slags antik byggnads-

konst, jemförd med de fullfärdiga palatsen i det moderna Rom.

Då jag upplyste honom om, att *osteriorna* voro förfriskningsställen, klarnade åter hans anlete.

»Begripisimo, man äta *ost* der», inföll majestätet witzigt.

»Alldeles, nu slog du hufvudet på spiken!»

Sedan vi försett oss med den traditionela torrfödan körde kusken till närmaste osteria, der vi reqvirerade »un foglietta vino bianco».

Under det vi tömde tillbringaren gaf Grogg sig i slanger med några tarochospelande bönder och proponerade en oskyldig — vira.

»Vira! cosa diavolóe?» utbrusto bönderna i korus.

För att göra sig förstådd tog Grogg kortleken och gaf öfver lag. Sedan kastade han ögonblickligen sina egna kort och skrek med en talande geste:

»*Tre friska!*»

Men gubbarne förstodo icke ens *den sortens* »vira», utan skakade endast sina hufvuden i kapp.

* * *

Följande dag bivistade vi kapplöpningarne å Capanelli, utanför Porta Giovanni. Som jag föredrog att till häst åse starten rådde jag Grogg, som aldrig försökt sig som ryttare, att skaffa sig ett lämpligt ekipage, i hvilket han kunde öfverblicka banan. Just när signalen till första löpningen gafs, rullade *en hundraårig omnibus*, hög som ett hus, och försedd med ett par kolossala skyltar, å hvilka voro anbragta ett namnchiffer under kunglig krona, in på platsen bland

öfriga ekipage tillhörande den Romerska aristokratien.

På taket å detta sällsamma fortskaffningsredskap tronade *Grogg*, tutt solo, hög och majestätisk, med armarne i kors.

Det var en fröjd att se den friska gossen utbyta komplimanger med il mæstà *Umberto* och en annan furstlig person, när de med sitt frustande spann ilade förbi hans tungrodda residens.

När vi kommo hem till hotellet öfverraskades vi af att finna en groom i eldrödt livré väntande på oss. Den lille domestiken böjde sig till jorden för Grogg, och öfverlemnade en inbjudning till honom att tillbringa aftonen hos drottningen af *Curacao*, som under dagens lopp anländt och tagit in på vårt hotell. Grogg bad om sin hälsning till det vestindiska majestätet och lofvade komma.

På slaget tio trädde vi in i drottningens salong och välkomnades på det hjertligaste. Sedan vi i hennes majestäts sällskap inmundigat en stor, stark, söt och sjudande *rom*toddy, af drottningens egen Jamaica, och hon upprepade gånger bjudit på en »pris» ur en präktig gulddosa togo vi farväl, hvilket i enlighet med hofetiketten i Curacao tillgick så, att drottningen gaf Grogg en puss på örat. Som Groggs *kammarherre* tog jag mig friheten, att i afskedets stund i stället pussa drottningens *kammarjungfru*, en förtjusande liten kreolska, midt på — munnen.

En timme senare, just som vi skulle krypa till kojs, återgäldade det svarta majestätet visiten och knackade upprepade gånger på vår dörr.

Sedan vi hunnit kasta frackarna på oss öppnade

vi slutligen för vår gäst och reqvirerade, för att visa oss riktigt gentila, en half champis och tre glas, på aftonkulan.

Sedan drottningen tömt sin bägare bjöd hon oss ett majestätiskt godnatt, och omfamnade i dörren »kusin» Grogg upprepade gånger.

Följande morgon skuddade vi det antika Roms stoft af våra fötter och ångade pr railväg åstad till — Napoli.

Tredje episteln.

Neapel.

Från det stilla Rom till det lifliga, bullersamma Napoli!

Åsnor skrika, hästar gnägga, utropare väsnas, åkare hojta, sjömän gasta, positiv gnälla, omnibusar skramla, ångare hvissla, gatpojkar stimma, klockor klämta — ja, jag urskiljer för tillfället inga fler skärande missljud i det dofva surr, som utgör det allt förherskande i denna jättebikupa. Det hela är en musik värre än Niagaras dån, förstärkt med en amerikansk trumorkester på tusen man.

Och vid denna infernaliska vaggsång slumrar lazaronen på magen nere på *Strada Nuova*, vid sidan af en utsvulten hund, till ena hälften lik en utnött skoborste, till den andra hälften lik en fantastisk drake på en väderflöjel.

* *
*

Det är redan nu, i tida våren, hett som i en bakugn, qvaft som i en badstu och stinkande som af en portion surströmming, inne i hjertat af staden, derifrån de stora pulsådrorna *Strada Foria* och *Toledo* mynna ut.

»Aqva fresca limone!» sjunger en limonadutropare.

Grogg stannar »carrozzellan» och stjelper i sig ett glas.

Ögonblickligen äro vi omhvärfda af en flock glada, tjutande, skrattande, sjungande och dansande gaminer, som alla lägga an på vår kassa.

På *Strada di Castello* stekes och kokas midt på gatan. Och

»Ångorna från köket»

retade så Groggs aptit, att han måste på stående fot haspla i sig några meter maccaroni.

Aqvariet i *Villa Nazionale* roade särskildt Grogg!

Supen på »fisken» togs omedelbart derefter å en närbelägen »trattoria», der vi »trattade» i oss både Marsala och Falerno, hvarefter vi flanerade å »chiajan» och njöto af färgspelet från »golfens» solbelysta, glittrande vågor.

Dermed må det »härliga» Napoli vara affärdadt. Tjusande Mälardrottning, du behöfver ej träda tillbaka för Medelhafvets stolta herskarinna — när din Helgeandsholme en gång på den yttersta dagen blir ordnad på ett förståndigt vis! Sela!

* *
*

Till *Vesuv* dagen derpå! Det puttrar i djefvulsköket när leksakslokomotivet med sina vagnar knogar

uppför rökhattens väggar. Gnäggningarne från ånghästen låta som hånskratt åt Pluto derinne i underjordens glödkamrar.

Snart stå vi inne i »Observatoriet», der vi af de artiga vetenskapsmännen inbjudas att ta en titt i den stora tuben.

Grogg *bleknar* en smula, lik salig Filén, när han tittar i kikarn, så kolossalt ter sig allt. »Sismographen» får han respekt för, när han underrättas om, att den är till för att iakttaga *jordbäfningar* med.

Emellertid aflägger Grogg sitt incognito och presenterar sig för observatorieherrarne, samt ger tillkänna, att han inte skulle ha något emot om de öppnade lite på säkerhetsventilen för att låta *honom få se en liten eruption af vulkanen.*

Men, i trots af den artighet, som alltid brukar visas resande monarker, lyckas vi ej få se något annat än röken, som bolmade ut omkring oss i väldiga moln.

Uppe vid kratern får Grogg en idé. Han ämnar nämligen i en skrifvelse föreslå herrarne i likförbränningsföreningen derhemma i Stockholm att arrendera Vesuv och inrätta den till ett europeiskt *krematorium.* Hvad säger månne vederbörande om det förslaget, hvilket jag för min del anser ej vara så illa.

* * *

Från Vesuv till det närliggande *Pompeji,* der vi presentera oss för konservatorn, som, efter det vi besett ruinerna, är nog vänlig att föranstalta om en liten utgräfning för vår räkning, hvarvid åtskilliga forn-

saker, dem Grogg aftecknade i sitt album, kommo i dagen.

När vi aflägsnade oss från platsen hörde jag den listige italienaren ge order åt sina medhjelpare, att på nytt gräfva ner relikerna, emedan man väntade besök af andra kungliga personer.

Efter att följande dag ha besett den »blå grottan» på *Capri* ville Grogg, att vi skulle frukostera på ön för att få känna på äkta — *Caprisås*. Men då jag redan föranstaltat om frukost, läto vi ro oss ut på redden, der en italiensk eskader och min yacht *Idrott*, Grogg ovetande, låg för ankar.

När vi voro i skotthåll för yachten, passade mina gastar, enligt order, upp och brassade på med en kunglig salut för Grogg, hvaröfver han blef så rörd, att han ville omfamna mig, sedan han kommit underfund med anordningarne.

När vi satte foten på »fallrepet» »mannade» hela besättningen, fyra raska gossar, utom »gubben» kommendörkapten, rå och hurrade. Derefter rusade gastarne till »spelet» och vefvade å ett positiv upp melodien till den folksång, hvilken Grogg till sin ära hemma i sitt land låtit komponera, och hvilken sång han med hatten i hand afhörde.

Detta festliga mottagande hade till följd, att cheferna å den öfriga eskadern äfven gåfvo ordres om salut, en höflighet, som naturligtvis genast besvarades från vår sida.

På eftermiddagen lade en galeja till vid fallrepet, och döm om min förvåning, då jag akter ut i båten upptäckte den glada gumman *Curacao*, som anländt till Napoli och lyckats snoka upp hvar vi höllo hus.

Grogg gaf genast »gubben» en vinkus om en ny salva, när drottningen vid min hand fördes upp på däck.

Sedan jag derefter förevisat allt inombords, och drottningen försökt lyfta en af akterkanonerna, lät jag gastarne defilera för majestätet, hvarefter vi tillsamman tömde en »konix» i kajutan. Som det inte var lång tid till skaffningstimman om bord, bjöd jag gumman qvar på middag. Efter dinern gingo vi upp på däck, der jag, sedan vi tändt cigarrerna, vinkade åt några liramusikanter att lägga till med sin båt och komma om bord. Och som vi äfven voro omringade af en svärm galejor, med representanter för det täcka könet som roddare, gaf jag gastarna ordres att anställa jagt på de sköna och »pressa» ett par af de stiligaste att tråda dansen på backen. Snart var en munter bal i gång, i hvilken äfven »Curacaosiuskan» med sin lilla sötnos till hoffröken lifligt deltog.

Sedan dansen fortfarit en stund lät jag göra giggen klar, emedan Grogg på aftonen inbjudit mig och drottningen att bivista ett varietégalaspex i land.

* *
*

Sedan vi »dagen efter» gjort en utflykt i Napolis omgifningar, gaf jag »gubben» ordres att hålla ångan uppe för affärd. Icke utan tvekan inbjöd jag gumman Curacao att medfölja till Portugal, dit hon liksom vi ärnade sig.

När derefter allt var klart och damerna instufvade, gaf jag ordres att lyfta ankar.

När »gubben» derefter kommenderade: *Framåt!* och maskinen började arbeta, viftade Grogg och drottning Curacao afsked åt det solbelysta Napoli.

Fjerde episteln.

Medelhafvet och Algier.

Vinden blåste nordlig och golfens yta krusades knappast märkbart.

För half maskin ångade vi ut ur Neapels hamn, med stäfven vänd mot sundet mellan Capri och fastlandet, förbi det lilla *Sorento*, trämosaikens stad, der Tassos vagga stått.

En hel eskader af fiskarbåtar följde oss och dess besättningar hyllade oss med upprepade lefverop, ty ryktet att en resemonark från ett långt aflägset land befann sig om bord på *Idrott* hade redan som en löpeld spridt sig öfverallt. Till sist måste Grogg gå upp på kommandobryggan och personligen mottaga det glada folkets entusiastiska hyllning.

Jag fick af det hela det intrycket, att det är hardt när omöjligt för ett krönt hufvud att utomlands bevara sitt inkognito.

Gumman *Curacao*, som under hela tiden stod vid Groggens sida, fick äfven hon sin andel af lefveropen. Åtminstone neg hon oupphörligt och kastade en salva smattrande slängkyssar ut öfver relingen.

När vi passerat Capri och kommit till sjös lät jag trumman gå och anstälde en generalmönstring med »gastarne», hvilka nu i tur och ordning döptes till *Helan*, *Halfvan*, *Tersen* och *Qvarten*. Kocken, en varnartig yngling, hvars uppfostran jag åtagit mig, framkallades derefter och kristnades af Grogg, på grund af flera synliga skäl till »*Lilla Manasse*».

Som det nu började blåsa hårdt emot, så att seglen måste bergas, gaf jag »gubben», hvilken jag äfven på skämt döpt till *Jockum Finkel*, ordres att klargöra *vindmotorerna*, en af de präktiga uppfinningar, hvarmed Idrott var försedd.

En qvart senare voro de vingade drifhjulen apterade på sina platser i masterna och satta i förbindelse med sina propellrar. Och sen var det en lust och glädje att se Idrott med snälltågsfart ila framåt i motvinden, framdrifven af sin starka ångmaskin, samt vindmotorerna, hvilka med sina propellrar snurrade kring allt värre och värre ju mer vinden blåste stick i stäf.

I ett nu döko konturerna af ett par af våra »man-of-war'er», »Freja» och »Balder» upp vid horisonten, stampande som ett par holländska koffar i vågorna. När jag efter en knapp halftimme stäfvade förbi landsmännen gafs flaggsalut med den »gula och blå», hvilken af oss ögonblickligen besvarades.

Snart dök Afrikas klippiga, mörkgröna kust upp vid horisonten.

Som Grogg önskade kasta en blick på sitt hemland, löpte vi in i det Algierska *Philippevilles* hamn, der prefekten mottog oss på ett ytterst artigt sätt och genast anordnade en festmiddag till vår ära. Efter middagens slut slogo vi oss ner under palatsets arkader, der en lättfotad trupp danserskor uppträdde å ett utbredt, bjert färgadt skynke, likt våra trasmattor, och utförde en graciös magdans, i hvilken Grogg och gumman Curacao äfven deltogo, sedan de tömt ett par likörer på Moccan och tändt cigaretterna.

Några infödingar, som samlats på palatsets gård,

kunde icke nog beundra Groggs lysande uniform, och då Hans Majestät till sist tillät sig, att till följe af värmen uppträda i bara skjortärmarne, blef detta en oväntad orsak till att ett nytt sorl af oförställd beundran genomlopp folkmassan. Och när sedermera en af prefektens svarta betjenter, som kände igen Grogg från Kairo, berättade att Hans Maj:t på endast ett par år avancerat från hamngosse till kung (se Kapten Punschs äfventyr i Afrika), väckte detta ett oerhördt uppseende bland mängden och infördes som notis i de stora Afrikanska dagliga tidningarne.

En beramad utflygt inåt landet måste tyvärr uppgifvas, emedan gumman Curacao trots sina år hyste fruktan för att bli enleverad. I stället gjordes förberedelser till ett värdigt uppträdande i *Lisboa*. Grogg lät derför, före afresan från Algier, värfva ett dussin svarta hamngossar af hans egen race, hvilka försågos med uniformer för att tjenstgöra som lifvakt åt det afrikanska majestätet.

Sedan gossarne kommit om bord sattes maskinen åter i gång, under det stäfven vändes mot Gibraltar.

Ett par dagar derefter ångade vi in i Tajos mynning, och när ankaret föll lät jag, mig sjelf till ära, hissa den kära, gamla blågula flaggan på mesanmastens gaffel.

Framför oss låg på den ena terrassen öfver den andra, speglande sig i Tajos vågor, det väna

om hvilket portugiserna sjelfva med berättigad stolthet kunna säga: *Qien no vido Lisboo, non vido cosa boa.* (Den som icke sett Lisboa har icke sett något godt.)

Men hvad betyder detta!

Bom, bom, bom! ljuder det från arsenalens eldgap midt framför oss under det »El Castillos» kanoner stämma in i brumkören.

»Kunglig salut, på min ära! Skulle måhända någon spjufver bland vännerna i det nyss lemnade Philippeville ha telegraferat och afslöjat Groggens majestät för de artiga portugiserna?»

Nåja! Den ena artigheten är den andra värd. Jag gaf genast order att besvara saluten med Idrotts »nickhakar».

Då rapporterar konstapel »Halfvan» med skälfvande knän, att amunitionen tagit slut och att han glömt att skaffa ny sådan.

En treflig upptäckt! Hvad var nu att göra?

»Ingenting ä' enklare, än att ge salut utan krut», sa' min skeppare och gaf gastarne ordres att släpa storluckan upp på backen. Sedan han derefter satt sig i förbindelse med maskinisten lyftade gastarne, tag på tag, upp den tunga luckan några fot och slog henne derpå i däck så att det dånade om öronen på oss. För hvarje ny duns svepte maskinisten in oss i ett moln af krutrök från ångventilerna i skrofvet, styrbord och babord. Sjelf stod »gubben» med en spak i näfven och anförde, lik en kapellmästare, den då-

nande konserten, som var af bättre effekt än jag väntat.

Grogg och gumman Curacao applåderade och skrattade i kapp åt gubben, kaptens, påhitt, så att deras resp. stofthyddor skakade.

Under tiden hade en oöfverskådlig menniskomassa samlat sig å kajen på *Praca do Comercio*, der det höjdes jublande lefverop. Fartygen i hamnen klädde sig i festskrud och å så väl offentliga som privata byggnader i land hissades flaggor.

Hvad f-n betydde allt detta?

En ståtlig galeja, tältad med purpursammet, lade ut från land och satte kurs rakt på oss.

Båten lade till styrbord vid fallrepet och ett par uniformerade herrar stego om bord. Den som syntes vara »kucku» för sällskapet presenterade sig som Hans Maj:t Dom Luiz öfverstekammarherre, ty på then tiden lefde och regerade ännu den gemytlige monarken, och frågade mig med hvem han hade den äran — —

Jag bibehöll kontenansen och presenterade mig i min ordning som H. M. Grogg I:s öfverstekammarherre, hvarefter jag förestälde ambasaden för Grogg och gumman Curacao.

Vid denna presentation sågo de portugisiske hofmännen en smula »schenax» ut, och jag började nu förstå situationen. Portugiserna, som väntade besök af en europeisk monark, hade, när jag lät hissa den blågula flaggan, tappat hufvudet och tagit »Idrott» för ett af de väntade örlogsfartygen. Sedan jag förklarat sammanhanget, och fått bekräftelse på, att det verkligen förhöll sig som jag förmodade, skrattade de glada portugalerna i kapp med oss åt det lustiga misstaget,

hvarefter de återvände i land för att för sin monark inrapportera hvad de hört och sett.

I afskedets stund bådo Grogg och gumman Curacao om sin hälsning till H. M:t kung Luiz, hvilken hälsning den glade monarken behagade besvara med en visit om bord ett par timmar senare.

Vid detta tillfälle sparades det icke på krutet, hvarken vid ankomsten eller affärden. Laddningarne i ett dussin halfva punsch ströko äfven med, och till sist höjde jag ett niofaldigt »hip», för vår gäst, i hvilket så väl gastarne som Grogg, hans svarta lifgarde och gumman Curacao instämde.

När majestätet efter en stund, tillfölje af ett påkommet illamående, hastigt lemnade oss, inbjöd han oss alla att som sina gäster deltaga i de stundande festligheterna, en ära som de svarta majestäten dock artigt afböjde för att icke anses hafva kommit med på »sladden», som gastarne om bord älska att uttrycka sig.

Femte episteln.

Lisboa—Madrid—Barcelona.

Lisboa, du söderns solbrända dotter, fostrad i flitens skola, hur har du tid att slå dank och »festa»? Fakturorna hopas på pulpeterna i dina handelshus, drufvan jäser i dina fastager under jord och handelsflottan som ligger »på svaj» utanför din milslånga skeppsbro väntar på lossning och last — — —

Lisboa har fått furstligt främmande och Lisboa

är en artig värdinna, som niger och ler sitt vackraste leende en dag som denna. Lisboa har sminkat sina solbrända kinder och klädt sig i en brokig maskeraddrägt för att hylla sin konungs konungslige gäst, som äntligen anländt.

Grogg är förtjust och njuter äfven han monarkiskt af färgspelet från de öfver hans hufvud svajande flaggorna, å gatorna från hamnen upp till Ajudapalatset, ehuru festligheterna alldeles icke gälla honom.

För att visa sig gentil inbjuder han drottning Curacao att gästa sig någon gång i framtiden, när hennes vägar ligga åt Groggs hufvudstad.

* * *

Vi hafva sett allt sevärdt i Lisboa och genomvandrat Penhas i Cintra tjusande lustgårdar. Efter återkomsten om bord från den lilla utflykten fingo vi äfven se ett stort 90,000 kronors fyrverkeri springa i luften, under kung Luiz trogna undersåters dånande jubel.

Om bord på Idrott hade »gubben» och gastarne under vår bortovaro knogat hop en jättetransparang, å hvilken under kunglig krona var målad en kolossal bägare med påskrift:

GROGG I!

Som Hans Maj:t önskade se Madrid bestälde jag dagen efter ett extratåg, med hvilket vi lemnade Lisboa, sedan jag beordrat »gubben» att afsegla och möta oss i Bordeaux.

* * *

Madrid

är icke stort mer spanskt än Stockholm. Inte ett spår af »los aguadores», »el coscon», »la manola», eller den sprättige picadoren i sin karaktäristiska, bredskyggiga hatt och broderade röda jacka.

»*Una limosna por el Amor de Dios!*» Ah, der ha vi åtminstone en »santurrona» af det vedervärdiga »klassiska» slaget.

Grogg studsar framför megäran och lägger i häpenheten en »pesata» i tiggerskans skrumpna hand.

»*Besamo à ustedes los manos cabalero!*» (Jag kysser edra händer, min herre), svarar häxan och gör min af att sätta hotelsen i verket, då Grogg lyckas schappa om hörnet på nästa »manzanas», der vi träffa en tom »calesines», i hvilken vi sätta oss upp och rulla ner mot Pradon, för att på söndagseftermiddagen få se en skymt af Madrids boulevardlif.

På Puerta del Sol blir det redan »trångt om saligheten». Kuskarnes piskor hvina på mulornas rakade ryggar, dammet står, blandadt med rök från tusentals stinkande »pitillos» och doftande cigarritos, som en molnsky mot hvilken solstrålarne bryta sig, så att vår kusk synes omhvärfd af en bländande gloria i regnbågens alla färger. Att döma af det oljud han för, gör han kanske äfven anspråk på att anses som ett »högre väsen» än kamraterna, hvilka öfverröstas af hans gälla stämma.

»La gazeta estraordinaria — vow! — novedades, noticias frescas — vow, vow!» tjuta några blinda tidningskolportörer, ledda af hundar, hvilka när icke

husbönderna bli uppmärksammade, hjelpa till så godt de kunna att ropa ut varan.

Midt för »Cibeles» lejonspann, på Alcalagatan, ur hvars näsborrar och gap ett kristallklart vatten sprutar, svänga vi in i »l'Alcova» på Pradon.

Här skola vi kanske träffa »los madrilenas» med »basquinhas» och »Valenciaspetsmantiller».

Nej, det »lax» inte.

Men, vill ni se moderna Pariserhattar med brätten stora som verandatak, och en tout cas i bjerta färger, mellan rader af skinande »stormar», så blicka ut öfver det böljande menniskovimlet.

»Currutacos» kokettera med smalnosiga och lågklackade engelska skor, höga kragar, pannlugg etc., alldeles som våra »grilljannar» i Kungsträdgården och på Norrbro derhemma.

När jag ser dem frestas jag att instämma med den spansk-spanske ambassadören i Frihetsbröderna:

Mången fins som sig tycker Spanior,
Som ä' *aldrig ett tecken* Spanior —

Ah, der ha vi äntligen en »el chambergo calenhés» midt bland »stormarne», och der en ryttare på en fullblodig andalusisk springare, prydd med den traditionela »frontil'en»!

Och der, i det mötande ekipaget en »senora», som med spansk grace handterar sin solfjäder och ler bakom den åt Grogg, som söker svalka genom att spärra ut »de fem» och flägta med sin behandskade svarta labb.

Vid supén senare på qvällen finner jag hvarken »los callos» (slarfsyltan) eller »las manitas» (kalfötter)

på matsedeln. Och Gud vet om jag icke, äfven om de funnits, föredragit min bestälda chateaubriand framför dessa nationalrätter.

Redan tidigt följande morgon lemnade vi Madrid, för att som hastigast ta en titt på utställningen i *Barcelona*, och på samma gång göra den lille kung Alfonso, som, efter hvad vi erforo, för tillfället befann sig i staden, vår uppvaktning.

Genast efter ankomsten till Barcelona skickade de svarta majestäten sina »tarjetas» (visitkort), jemte en i väl valda ordalag affattad skrifvelse, hvari de anhöllo om audiens, till Hennes Majestät drottning Kristina, som svarade att vi voro hjertligt välkomna.

* *
*

Dagen derpå var Grogg tidigt på fötter, för att förbereda sig till audiensen. Lifgardet, som han värfvat i Algier, för att kunna uppträda på ett sig värdigt sätt, sitter redan till häst på hotellets gård å ett dussin hyrda mulor. Curacaosiuskan blir, som damer i allmänhet, aldrig färdig och beordrar slutligen från sitt fönster tre gardister att sitta af för att hjelpa hoffruntimbret att snöra sig.

Slutligen äro vi färdiga, och på bestämd tid »gå vi till kungs» i ett par hyrda ekipage, eskorterade af lifvakten.

En kammarherre för oss genast till drottningens våning i Stadshuset, der Hennes Maj:t mottog oss på det hjertligaste, och genast gaf order om att hemta kungen, som efter hvad vi erforo kort förut fått »smäll» af sin höga moders egen hand, emedan han varit oly-

dig mot sin sköterska. När den lille Alfonso efter några minuter kom tultande in i salen, gaf han genast vid första anblicken af sina svarta »kusiner» upp ett indiantjut.

»Totajn, totajn!» väsnades han — på spanska förstås.

Drottningen sökte lugna det lilla majestätet med att Grogg och Curacaosiuskan inte alls kommit ner genom skorstenen, utan att de främmande voro en »snäll farbror» och en dito »tant».

»Nej, totajfajboj inte vaja tnäll och inte totajtant häller!» förklarade majestätet tvärsäkert.

Nu drog Grogg upp en lika stor konfektpåse som kungen sjelf och räckte den åt monarken.

Detta tog skruf. Hans Majestät närmade sig försigtigt Grogg, under det han oupphörligt frågade:

»Ätej du inte opp mej? Äj du en tnäll totaje, du?» etc.

Snart voro de begge majestäten de bästa vänner. Grogg visade »kusinen» sin klocka och lät honom vrida af fjedern i uret. Derpå tog han upp sin börs och gaf kungen 1 krona att lägga i sin sparbössa. En ärtkanon, två askar tennsoldater och en leksakssabel befästade ännu mer vänskapen mellan de begge monarkerna.

Till sist fick kung Alfonso en idé och ville nödvändigt visa Grogg sina leksaker, bland hvilka äfven fans ett exemplar af Gyllne Skinnsorden.

När det lilla majestätet fick syn på dekorationen fästade han den på Groggens uniform och sade:

»Totajn ä' tnäll, dejför ka han ha den häj leksaken!»

Detta yttrande kom drottningen och hela hofvet att brista i skratt.

Efter audiensens slut inbjödos vi att närvara vid utställningens högtidliga öppnande. Sedan vi intagit våra platser i utställningspalatset och bestyrelsens ordförande hållit ett vackert tal, steg den lille konungen upp och förklarade — sedan hans höga moder hviskat honom ett par ord i örat — *utställningen öppnad!*

I detta ögonblick dånade en väldig salut, hvilken så skrämde den lille monarken, att han började gråta, och icke lugnades förr än Grogg gått fram till tronen och visat hur hans ramponerade klocka såg ut *inuti*. De smattrande fanfarerna från orkestern öfverröstade lyckligtvis den lille kungens skrik.

Efter att ha tagit en titt på den vackra utställningen gjorde vi vår reverence för det spanska majestätet.

Och dermed taga vi äfven för denna gång afsked af läsaren.

[illegible] 3/10
[illegible]

Pris: 1,25.